КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

на тему: Особливості формування інтер'єрів навчальних приміщень закладів вищої освіти архітектурно мистецького спрямування

Гетманчук Вікторія Олександрівна
(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Київ 2023 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний

(факультет)

Дизайну

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Юлія ТРЕТЯК

„___” _____2023 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

Особливості формування інтер’єрів навчальних приміщень закладів вищої освіти архітектурно мистецького спрямування

(назва)

Виконав студент групи ДНм-22

022 «Дизайн»

(спеціальність)

Середовищний та промисловий дизайн

(спеціалізація)

Гетманчук Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім’я та по батькові повністю)

Керівник к. т. н., доц. Полубок А.П.,

(прізвище та ініціали)

ст. викл. Биков М.І.

(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ - 2023

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: __архітектурний_____

Кафедра:____Дизайну_____

Освітній рівень: «магістр за ОПП»

Спеціальність:_____022 «Дизайн»_____

Спеціалізація:_____Середовищний і промисловий дизайн_____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____

„___”_____2023 року

З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

_____Гетманчук Вікторія Олександрівна_____

(прізвище, ім’я та по батькові студента)

1. Тема роботи Особливості формування інтер’єрів навчальних_____
приміщень закладів вищої освіти архітектурно мистецького_____
спрямування_____

затверджена наказом ректора КНУБА № _2409/2_ від «12» 09 2023 року

2. Керівник роботи к. т. н., доц. Полубок А.П., ст. викл. Биков М.І.

(прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту_____

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1.Передумови виникнення та розвитку дизайн середовища _
закладів освіти архітектурно-мистецького спрямування._____

Р. 2. Аналіз існуючих прикладів закладів вищої освіти_____

архітектурно-мистецького спрямування.

Р. 3. Функціонально–просторова основа та композиційні засоби при формуванні інтер’єрів середовища освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Р. 4. Засоби та прийоми проєктування інтер’єрів приміщень для освіти архітектурно-мистецького спрямування (на приклад КНУБА).

Р. 5. Розробка обладнання для інтер'єру закладу вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

5. Графічний матеріал за розділами

Р. 1. Передумови виникнення та розвитку дизайн середовища закладів освіти архітектурно-мистецького спрямування .

Р. 2. Аналіз існуючих прикладів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Р. 3. Функціонально-просторова основа та композиційні засоби при формуванні інтер’єрів середовища освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Р. 4. Засоби та прийоми проєктування інтер’єрів приміщень для освіти архітектурно-мистецького спрямування (на прикладі КНУБА).

Р. 5. Розробка обладнання для інтер'єру закладу вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

7. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина; б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Реферат, Клаузура.	10.10.23
Розділ 1. Ескіз-ідея проєкту.	23.10.23
Розділ 2. Робочий ескіз.	13.11.23
Розділ 3, 4. Проєкт інтер’єру.	27.11.23

Розділ 5. Проєкт елементу умеблювання	4.12.23
Остаточне оформлення роботи	14.12.23
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	12.12.23
Попередній захист роботи на кафедрі	14.12.23
Захист роботи перед АЕК	20-21.12.2023

8. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			
Розділ 5			

9. Дата видачі завдання _____27.09.2023_____

Зав. кафедри _____ Третяк Ю.В.

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Студент _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП..... 8

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ 13

1.1. Історія розвитку освітнього середовища для архітекторів, дизайнерів та сучасний стан досліджень. 13

1.2. Аналіз нормативних та літературних джерел за темою. 22

ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ 25

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ПРИКЛАДІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ 26

2.1. Вітчизняний досвід формування дизайну інтер’єрів архітектурно-мистецького спрямування 26

2.2. Закордонний досвід формування дизайну інтер’єрів освітнього середовища закладів вищої освіти. 33

2.3. Законодавча та нормативна база 41

ВИСНОВОК ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ. 43

РОЗДІЛ 3. ФУНКЦІОНАЛЬНО–ПРОСТОРОВА ОСНОВА ТА КОМПОЗИЦІЙНІ ЗАСОБИ ПРИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР’ЄРІВ СЕРЕДОВИЩА ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ 45

3.1.Класифікація і структура приміщень закладів вищої освіти за різними профілями..... 45

3.2. Ергономічні вимоги, щодо проєктування навчальних приміщень. 49

3.3. Функціональне зонування інтер’єрів закладів вищої освіти. 53

3.4. Композиційні засоби формування дизайну інтер’єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. 58

3.5. Освітлення і колір в інтер’єрах закладів вищої освіти 61

3.6. Закономірності формування інтер'єру навчальних приміщень. 67

ВИСНОВОК ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ 70

РОЗДІЛ 4. ЗАСОБИ ТА ПРИЙОМИ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ (НА ПРИКЛАД КНУБА). 72

4.1. Вихідні дані. Загальні положення, технічне завдання на виконання проєкту 72

4.2. Дизайн-концепція інтер'єру основних навчальних приміщень 77

4.3. Функціональне зонування та просторова організація приміщень 80

ВИСНОВОК ДО ЧЕТВЕРТОГО РОЗДІЛУ. 86

РОЗДІЛ 5. РОЗРОБКА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ІНТЕР'ЄРУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ. 88

5.1. Концепція формування обладнання 88

5.2. Функціональне, конструктивне, об'ємно-просторове та ергономічне рішення 92

5.3. Колористичне та матеріальне рішення 94

ВИСНОВОК ДО П'ЯТОГО РОЗДІЛУ 95

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ 96

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 100

ДОДАТКИ 104

ВСТУП

Становлення та розвиток технічних університетів відбулося в результаті історичних трансформацій та прогресу промисловості. Під час зародження університетської освіти у добу Просвітництва та посилення інженерних, виробничих та технічних професій, виникла потреба навчати студентів не лише теоретичним аспектам, а й практичним навичкам. У XVIII столітті виникають технічні університети, корпуси та технікуми.

Університет — це вищий освітній заклад, який забезпечує підготовку фахівців за різними напрямами та здійснює науково-дослідну діяльність. Сучасні університети прагнуть не тільки передавати студентам потрібні знання, акцентуючи на навчальному процесі, а й успішно виконують роль науково-практичних комплексів.

Постановка проблеми та актуальність теми дослідження. В сучасному часі роль впливу та взаємодії з навчальним середовищем та процесом навчання в мистецьких та архітектурних вищих освітніх закладах зростає, оскільки студенти отримують нові знання та вміння в різних галузях мистецьких дисциплін. Вищі навчальні заклади стають важливими місцями, де особистість може пізнати себе, розвиватися соціально та досліджувати різні культури, що є захоплюючими можливостями, які допомагають зорієнтуватися на кар'єру та життя в дорослому світі.

Зараз людство усвідомлює значимість університетів як життєвий шлях особистості від вступу до закінчення навчання. Тому, крім вищої освіти, отриманої від провідних професорів, складних курсів і можливостей стажування дизайну внутрішнього середовища та естетики академічних просторів також стають предметом уваги — від житлових та рекреаційних зон до аудиторій та навчальних залів.

Простір закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування повинен сприяти гнучкості, комфорту та натхненню, всі вони спрямовані на постійне вдосконалення освітніх та соціальних зручностей, що пропонуються студентам.

Актуальність цього наукового дослідження обумовлена наявністю наступних протиріч:

1. Невідповідність архітектурного середовища:

Проблема: Багато існуючих будівель установ вищої освіти можуть не відповідати сучасним вимогам до функціональності, технологічності та естетики.

Можливі заходи: Реконструкція або модернізація існуючих приміщень з метою пристосування їх до сучасних вимог. Розробка та впровадження майбутніх будівельних проєктів, які передбачають сучасні стандарти та технології.

2. Відсутність фінансування для модернізації:

Проблема: Брак фінансування може ускладнити впровадження необхідних змін та розвиток сучасного середовища для навчання та творчості.

Можливі заходи: Залучення додаткових фінансових ресурсів, можливо, через партнерства з галузевими підприємствами, гранти від держави або філантропічні ініціативи.

3. Застаріле устаткування та обладнання:

Проблема: Сучасна архітектурна освіта вимагає використання сучасних технічних засобів та обладнання.

Можливі заходи: Поновлення та оновлення технічного обладнання лекційних аудиторій, студій та лабораторій.

4. Відсутність естетичного натхнення:

Проблема: Відсутність естетичного комфорту може впливати на студентів та викладачів, обмежуючи їхню творчість та натхнення.

Можливі заходи: Врахування естетичних аспектів при розробці та модернізації приміщень, створення творчих та комфортних просторів для роботи та навчання.

5. Відсутність систематизованих уявлень та рекомендацій:

Проблема: Відсутність чіткої стратегії та комплексних рекомендацій може ускладнити впровадження сучасних архітектурних рішень.

Можливі заходи: Розробка національних стандартів та стратегій для архітектурної освіти, залучення експертів та партнерства для обміну досвідом.

Загальний підхід до вирішення цих проблем може включати не лише технічні зміни, але й стратегічне управління, спрямоване на створення сприятливого середовища для навчання та творчості у сфері архітектури.

Темою дипломної роботи є дослідження особливостей дизайну інтер'єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Мета дослідження полягає у висвітленні особливостей формування дизайну інтер'єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, а також застосування даних результатів дослідження у проєктуванні навчального закладу.

Об'єкт дослідження. Предметно-просторове середовище інтер'єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Предметом дослідження є особливості формування предметно-просторового середовища інтер'єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Методи досліджень Представлені методи допоможуть проаналізувати розвиток усвідомленості суспільства про уявлення середовища навчальних закладів, та висвітлити особливості формування предметно-просторового середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Для проведення наукового досліду в галузі дизайну середовища та обладнання було використано такі методи:

- Метод аналізу та синтезу
- Метод історичного аналізу
- Метод порівняння
- Візуальні або графічні методи
- Індукційний метод
- Метод конкретизації

Представлені методи допоможуть проаналізувати розвиток усвідомленості суспільства про уявлення середовища навчальних закладів, та висвітлити особливості формування предметно-просторового середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Наукова новизна. У даній роботі узагальнено та систематизовано передовий світовий досвід в галузі архітектури будівель творчих вузів та їх середовищної організації. Розроблена комплексна модель архітектурної організації освітнього середовища творчих вузів, що об'єднує архітектурно-планувальні, функціональні, архітектурно-художні та середовищні прийоми й засоби формування будівель творчих вузів, специфічні особливості їх розміщення у структуру міста. Ця модель трансформує реалізацію нових освітніх тенденцій в архітектурному аспекті, сприяючи найбільшому розкриттю творчого потенціалу студентів та формуванню ціннісних орієнтирів у майбутній професійній діяльності архітекторів, художників і дизайнерів.

Концепція дослідження. Створення комплексної моделі архітектурної організації освітнього середовища творчих вузів, на основі аналізу світового досвіду проєктування та будівництва схожих об'єктів.

Апробація результатів дослідження проходила протягом 2023 року на XV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології», оприлюднивши роботу автора у тезі «Особливості дизайну інтер’єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування», а також на XV Всеукраїнській науковій конференції «Сучасна архітектурна освіта: Відбудова та розвиток в європейському контексті» в тезі «Сучасні тенденції в дизайні інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування», та в І Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Progressive Opportunities and Solutions of Advanced Society» в тезі «Особливості дизайну інтер’єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування»

Публікації:

1. Полубок. А.П., Гетманчук. В.О. Особливості дизайну інтер’єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. *Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології* : зб. матеріалів доп. сучасн. XV Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ.

і мистец. ; Наук. тов. студ., асп., доктор. і молод. вч. Київ : НАКККіМ, 2023. 195 с.

2. Полубок. А.П., Гетманчук. В.О. Особливості дизайну інтер’єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. *Progressive Opportunities and Solutions of Advanced Society: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference*, Dnipro, Ukraine, 2023. 133-134 p.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

1.1. Історія розвитку освітнього середовища для архітекторів, дизайнерів та сучасний стан досліджень.

Творча активність, яка найяскравіше проявляється у сфері архітектури, налічує свої корені в давнині та постійно розвивається. Історія архітектури визначається не лише функціональністю, але й виразним образотворчим змістом. Початково цей процес зосереджувався на розвитку повсякденної архітектури, яка пройшла великий еволюційний шлях, від простих природних схованок (печер) до витончених архітектурних комплексів. Трансформація житла відбувалась поетапно: від печер та землянок до напівземлянок і, нарешті, до повноцінного наземного житла.

Розвиток архітектурних структур був тісно пов'язаний з географічними та кліматичними умовами, а їх декорації стає складнішими, відображаючи можливості та майновий статус забудовників. Кожна архітектурна споруда, чи то проста будівля, чи розкішний палац, є своєрідним витвором мистецтва, що втілює естетичний смак та культурні особливості епохи. Саме сьогодні людство розуміє важливість університетів, як навчання. [10] Сьогодення також свідчить про продовження та розширення традицій архітектурного мистецтва, адаптуючи його до вимог та потреб сучасного суспільства. Особливо актуальним стає розвиток освіти для архітекторів та дизайнерів, яка сприяє креативному підходу до створення просторів і втіленню інноваційних ідей в архітектурних рішеннях.

Поширення та еволюція освітнього середовища в навчальних закладах в значній мірі визначило розвиток уявлень про професію архітектора та архітектурно-мистецьку освіту. Міські громадські простори з’явилися на ранніх етапах розвитку цивілізації. Спочатку причиною їх появи став релігійний і космогонічний світогляд.[11] Такі простори уперше з’явилися в Стародавньому Єгипті – це Храмові дороги. Розглянемо цей процес в двох різних етапах.

Давній Єгипет:

- Зародження професії архітектора: Епоха стародавнього Єгипту є періодом раннього розвитку архітектурної професії. Архітектори спеціалізувались на будівництві храмів, гробниць і палаців фараонів.
- Професійна освіта: Єгипетські архітектори отримували високий рівень професійної освіти. Перед початком роботи над проєктами вони проходили навчання в школі переписувачів, а потім у дворі фараона. Талановиті молоді особистості в минулому могли приділити своє життя вивченню наук у давніх університетах, відомих як "Будинки життя". Ймовірно, ці установи засновані були в період перших династій і містилися поруч з храмами. Вивчалися математика, геометрія, астрономія, а також культові та релігійні вчення.
- Технічний аспект: Збережені креслення свідчать про те, що єгипетські архітектори використовували проєкти та креслення для будівництва своїх споруд.

Александрійський мусейон – головний науковий і культурний центр елліністичного світу, заснований на початку III століття до н.е. з ініціативи учня Арістотеля Деметрія Фалерського. В Александрійському мусейоні жили і працювали вчені багатьох галузей науки, які були запрошені з різних країн Середземномор’я. Очолював Александрійський мусейон жрець вищого рангу, який призначався особисто Птолемеями, а потім римськими імператорами. До мусейону входили вища школа, астрономічна обсерваторія, анатомічний театр і низка інших наукових установ. [16]

Мистецтво Єгипту стало багатим внеском у скарбницю мистецтва стародавнього світу. Давньоєгипетська архітектура стала взірцем монументальності, грандіозних розмірів будівель, статичною і симетричною за композиційними прийомами побудови, простою за геометричними формами.[11]

Стародавня Греція:

- Походження терміну "архітектор": Грецька архітектура вважається місцем народження терміну "архітектор" (др.— гр. «архітектон» — головний будівельник, вільний професіонал).

- Масовість професії: Протягом розвитку Греції, професія архітектора стає масовою і набуває спеціалізацій в галузі містобудування. На відкритих конкурсах вибирався не лише сам архітектор, але й його проєкт.
- Розвиток освіти: На ранніх етапах освіта в Греції була індивідуальною, але зростання популярності професії вело до формування шкіл.

Греки створили нові типи громадських відкритих і закритих будівель і споруд. До закритих відносяться всі різновиди храмів, залів громадських зібрань – булевтерії, екклесіастерії, напіввідкриті галереї і відкриті споруди – театри і стадіони. [16]

В обох культурах виділяється значущість професійної освіти для архітекторів, зокрема навчання математиці, геометрії, та інших наук, що були важливими для архітектурного творчості.

У Давньому Єгипті освіта відбувалася як індивідуальний процес, а в Стародавній Греції з'явилися школи для масового навчання архітекторів.

Історичними передумовами формування міських просторів в Древній Греції і Римі стали поліси. Поліс – особлива форма соціально-економічної і політичної організації суспільства, типова для Давньої Греції і Давнього Риму. У розвитку ранньогреческого полісу (XI–XIII ст. до н. е.) виокремлюють два типи поселень, які знайшли своє відображення в поемах Гомера: «протополис», або поселення первинної родової спільноти (найбільш характерним його зразком можна вважати Трою), і ранньоархаїчний поліс, що являється по суті вже навчальною формою міста-держави. У полісах були сформовані певні зони, центри політичного, культурного, релігійного життя, які є початковою формою зародження міських архітектурних просторів. Факт існування подібних центрів «свідчить про зародження нової цивільної общини з розрізнених осередків старого родового суспільства». [16]

Древній Рим:

- Масовість професії архітектора: Аналогічно до Греції, в Римі професія архітектора стала масовою. Архітектори в Римі були більше

технічними фахівцями, ніж художниками, і виконували роль проєктанта та виконавця.

- Оплачувана праця: Праця архітектора в Римі була добре оплачуваною, що робило цю професію привабливою. У порівнянні з Грецією, де оплачували невелику суму, в Римі архітекторам надавалася відповідна винагорода.
- Почесна професія: Професія архітектора була поважною, і молодь шукала можливість навчання в цьому напрямку. Швидкий розвиток будівництва і зростання якісних вимог призвели до необхідності організації шкільної підготовки для архітекторів.
- Освіта в Римі: Організація шкільної підготовки для майбутніх архітекторів в Римі була встановлена імператором Олександром Севером. Викладачі отримували дорожчу оплату за свої послуги, і батьки молоді оплачували працю викладачів натурою.
- Спеціалізація і розвиток освіти: З I століття до н.е. професія архітектора почала спеціалізуватися. Від часів Вітрувія почалося вивчення питань водопостачання, механіки підйомних механізмів та інших аспектів. Освіта включала знання будматеріалів, будівельної справи, конструкцій будівель, а також астрономії, історії та філософії.[17]

Становлення давньоримської архітектури будувалося на асиміляції мистецької спадщини етрусків в першому етапі, класичної Греції – в другому і еллінізму – в третьому. Етруське зодчество поклало початок компонуванню римського житлового будинку, храму, гробниць і конструюванню зводів. [17]

Таким чином, в Древньому Римі архітекторська професія стала не тільки масовою, але й визнаною та добре оплачуваною. З'явилися школи, які надавали вищу архітектурну освіту, і розвивалася спеціалізація в цій галузі.

Міські громадські простори в період середньовіччя були компактним замкнутим середовищем в лабіринтовій структурі міста. Громадські простори

середньовічних міст, як і планування міста в цілому, мали стихійний характер розвитку, що став наслідком життєвого устрою, що склався. Тобто епоха Середніх віків не надавала великого значення особистості простору, панівним був саме груповий простір. [12]

Архітектурна освіта в Середні віки:

- Відсутність професії архітектора: У Середні віки історики ведуть сперечання щодо ролі архітектора та його досвідченості. Деякі вчені, такі як М. Бріггс, вважають, що професії архітектора не існувало, а готичні храми будували «майстри-муляри», які були божественно натхненні, і архітектура з'являлася як духовне одкровення.
- Робітники та гільдії: У ранньому Середньовіччі будівельними робітниками були ченці, а пізніше, з XIII століття, цивільні ремісники, об'єднані у гільдії. Будівництво передавалося під підряди через торгівлю, а процес вибору підрядника відбувався за принципами конкурсу.
- Освіта в монастирських школах: У монастирських школах у Середньовіччі навчання було більш технічним. Майстри будівель отримували загальну елементарну підготовку, включаючи знання геометрії та креслення. Монастирські школи були добре забезпечені рукописними книгами. Викладалися граматика, риторика, діалектика, пізніше арифметика, геометрія, астрономія і теорія музики.[11] Художня майстерність передавалася індивідуально, оскільки публічна демонстрація художнього мистецтва вважалася злочином.
- Загальна підготовка: Освіта для будівельників включала елементарні знання геометрії та креслення. Здобувши базову освіту, будівельники могли подавати докази своєї кваліфікації та вступати до професії.
- Цеховий принцип: Починаючи з XIII століття, формується цеховий принцип розподілу праці в архітектурній сфері. З'являються цехові школи, які зберігаються і в часи Відродження. Ці школи були поширені в Європі, за винятком Італії.

Таким чином, освіта в Середні віки в архітектурній галузі була періодом змін і трансформацій. Вона передбачала технічну підготовку у монастирських школах та приватне вивчення художньої майстерності. Поступово формувався цеховий принцип, що визначав розподіл праці та освітні структури в архітектурній сфері.

Архітектурна освіта в епоху Відродження:

- Зростання професіоналізму: В епоху Відродження архітектор стає важливим професіоналом, і його професія розвивається з ремісничо-цехової системи середньовіччя. На відміну від художників та архітекторів, які не мали своїх майстерень, архітектори часто вступали до ремісничих цехів.
- Освіта та теоретичні праці: Освіта архітекторів у цей період розпочиналася з обмірів і розкопок античних будівель, які потім узагальнювалися у теоретичних працях. Архітектори Відродження володіли перспективою, що підтверджується збереженими численними кресленнями.
- Моделі-макети та проєктування: Моделі-макети використовувалися як початкові етапи проєктування, а креслення виконувалися на пізніших етапах. проєктування архітектурних об'єктів поступово набирало форму колективної творчості в бригадах, відомих як "боттег".
- Освіта та математика: Основною наукою для архітектора в цей час вважалася математика. Окрім того, вони вивчали живопис (або мистецтво) як важливий аспект їхньої підготовки. Кінець цехової системи: Протягом XV століття цехова система, яка домінувала протягом середньовіччя, практично відмирає. Це свідчить про зміни в організації та підходах до професії архітектора.

Таким чином, епоха Відродження була періодом значних змін у сфері архітектурної освіти та професійного розвитку архітекторів, які активно займалися дослідженням та вдосконаленням своїх технічних та теоретичних навичок.[22]

Баухауз та архітектурні тенденції творчих вишів:

- Баухауз: Ілюстративним прикладом архітектури функціоналізму є комплекс навчальних корпусів, майстерень і гуртожитків Баухаузу - відомого усесвітньо вищого художньо-промислового училища. У цьому закладі не надавали пріоритет окремим об'єктам і фасадам головних будівель; натомість, формувалася система функціональних просторів, різнопланових будівель, відкритих дворів та майданчиків, створюючи унікальне освітнє середовище. Заснований у 1919 році Вальтером Гроппіусом в місті Дессау, Баухауз став визначальним символом ідей модернізму. Цей творчий вуз служив орієнтиром і провісником для архітектурних ідей свого часу та досі впливає на сучасну архітектуру, дизайн і мистецтво. Своєрідність Баухаузу полягала в поєднанні мистецтва, ремесел та новаторського дизайну.[22]
- Еволюція планувальної структури: Архітектура сучасних освітніх установ творчого спрямування еволюціонує у відповідь на зміни в загальних методах навчання. У освітній системі 18-19 ст був використаний «конвеєрний метод» освіти, тобто учень або студент вивчає одну тему, потім наступну. Ця система передбачала жорстке планування, навчальний план та матеріали, які визначали, як саме учень буде вивчати та хто буде його навчати. Внаслідок цього освітні заклади 18-19 століття були орієнтовані переважно на лінійний тип планування, де класні приміщення розташовувалися одне за одним.[22]

  1.XVIII — початок XIX ст. (анфіладне планування): Використання планування будівлі у вигляді анфілад, яке взято з палацової архітектури.

  2. Кінець XIX ст. (коридорно-галерейні системи): Застосування коридорно-галерейних систем.

  3. Кінець XIX ст. — донині (атріумні простори): Використання атріумних просторів як характерної особливості творчих вишів.

4. XX століття (ідеї «вільного плану»): Використання ідей "вільного плану" та їх подальші інтерпретації у змішаних планувальних системах.

5. XX — XXI ст. (Коридорно-коміркові простори): Застосування коридорних просторів, що можуть трансформуватися.

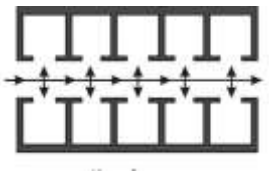
6. XXI ст. (винесення зон на відкрите середовище): Тенденція винесення навчальних та робочих зон на спеціально упорядковані майданчики, особливо в регіонах з теплим кліматом.

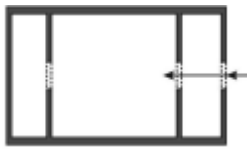
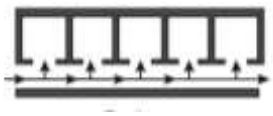
Ці еволюційні зміни в планувальних рішеннях відображають сучасні погляди на архітектуру та відкривають нові можливості для творчості та інновацій у вищих навчальних закладах.[22]

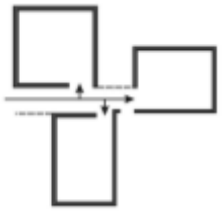
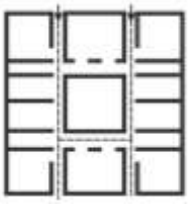
Отже, за ознаками розташування та взаємозв'язку приміщень розрізняють такі типи об'ємно-планувальних схем будівель – анфіладну, у тому числі анфиладно-кільцеву, коміркову і коридорну (з горизонтальними комунікаціями), секційну (з вертикальними комунікаціями), зального, атріумну і комбіновану (таб. 1.1). Дуже часто застосовуються також змішані схеми угруповання приміщень.

Таблиця 1.1

Види об'ємно-планувальних рішень:

Вид об'ємно-планувального рішення	План-схема	Характеристика рішень
Коридорний		Система коридорів широко застосовується в офісних приміщеннях, навчальних закладах і лікувальних будинках. Використання такої системи дозволяє проєктувати будівлі значного розмаху. Крім звичайних коридорних систем існують також системи з

		розташуванням приміщень по одну сторону від коридору, який дуже добре освітлений і служить в якості рекреаційного приміщення. [3]
Зальний		Тип планування будівлі, в якому головне приміщення займає центральне місце і визначає функціональне призначення будівлі. Інші приміщення, необхідні для функціонування будівлі, розташовані навколо головного приміщення.
Анфіладний		Тип планування будівлі, в якому приміщення розташовані в ряд, один за одним, так що двері кожного приміщення виходять в наступне. Анфіладне планування часто використовується в музеях, виставкових залах, магазинах, вокзалах і деяких інших видах будівель.
Комірковий		Тип планування будівлі, в якому приміщення розташовані в невеликих, рівновеликих просторових ячейках. Можуть бути квадратними, прямокутними або мати іншу форму. Часто використовується в дитячих і шкільних будівлях, лікувальних і адміністративних установах.

Павільйонний		Тип планування будівлі, в якому приміщення або їх групи розташовані в окремих обсягах - павильонах, які пов'язані між собою єдиним композиційним рішенням (генеральним планом). Використовується в будівлях, де необхідно забезпечити автономну роботу різних функціональних зон.
Коридорно-кільцевий		Тип планування будівлі, в якому використовуються два або більше типів планування. Комбінована система планування часто використовується в багатофункціональних будівлях, де необхідно забезпечити ефективне функціонування різних видів діяльності.
Комірково-загальний		
Анфіладно-кільцевий		

1.2. Аналіз нормативних та літературних джерел за темою.

В Україні, де проводяться значущі реформи у сфері освіти, питання організації освітнього простору для закладів вищої освіти мистецького спрямування стає вельми актуальним. Оновлення структури освіти та програм призводить до формування нового освітнього середовища для студентів. Державні документи, які визначають вимоги до будівель та приміщень навчальних закладів, виступають основою при розробці системи навчальних приміщень, виготовленні меблів, створенні планування та художніх рішень. Перед початком проєктування закладу вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, важливо детально

опрацювати законодавчу та нормативну документацію, а також будівельні та технологічні вимоги. Це допоможе забезпечити відповідність проєкту всім вимогам та стандартам.

Результативним етапом було ознайомлення з наступними нормативними та інструктивно-довідковими матеріалами:

1. ДБН В.2.2-3-97 – Будинки та споруди навчальних закладів.
2. ДБН В.12-9-2008 – Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації.
3. ДБН В.12-10-2008 – Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму.
4. ДБН В.12-11-2008 – Основні вимоги до будівель і споруд. Економія енергії.
5. СанПіН 5.5.2.008—01 – Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу.
6. ДБН 22011-95 – Ліфти пасажирські та вантажні.
7. СНіП2.04.09— 84 – Пожежна автоматика будівель та споруд.
8. СНіП2.08.02— 89 – Громадські будинки та споруди.
9. СанПіН 2605— 82 – Санітарні норми і правила забезпечення ізоляції житлових та громадських будинків і територій житлової забудови.
10. СНіП РК 2.04–05–2002 – Природне і штучне освітлення.
11. СНіП РК 2.02–05–2002 – Пожежна безпека будівель і споруд.

На основі цих нормативів було ретельно розглянуто і затверджено зональне планування та перепланування приміщень, визначено інженерні системи та виконано розрахунки необхідних матеріалів. Під час проєктування навчальних аудиторій необхідно враховувати вимоги до їх висоти, ширини відповідно до встановлених стандартів, таких як СНіП2.08.02— 89 і ДБН В.2.2-3-97.

Дослідження історії виникнення та розвитку спеціалізованих закладів мистецької освіти, проведені Т. Сідлецькою, М. Козяр, Г. Васянович, І.

Мартиненко, О. Дем'янчук, розкривають важливість періоду становлення мистецької освіти, який забезпечив високий рівень кваліфікаційних педагогів.

Науковці, такі як Д. Косенко, Т. Булгакова, Ю. Бондарчук, О. Дячок, Т. Ернст, Е. Нойферт, вивчили різні аспекти організації освітнього простору. Вони розробили планувальні схеми, які дозволяють створити оптимальні умови для навчання та перебування студентів у аудиторіях. Зокрема, Е. Нойферт запропонував варіанти просторового наповнення навчальних приміщень та розглянув ергономічні особливості розміщення парт й навчального обладнання.

Філософи Ю. Афанасьєва, В. Бітаєв, В. Лічковах, Л. Левчук, О. Оніщенко, В. Чернець, С. Уланова вивчали проблеми естетичного виховання. Вони розглядали естетичне виховання як важливий аспект розвитку особистості, який сприяє формуванню естетичних цінностей, смаку та світогляду.

Педагоги І. Зязюн, Г. Падалка, О. Рудницька, В. Орлов, О. Олексюк, О. Щолокова, О. Комаровська, Н. Миропольська, С. Коновець досліджували проблему сучасних мистецьких освітніх закладів. Вони розглядали роль мистецької освіти в розвитку особистості, її значення для формування творчих здібностей та естетичних смаків.

На етапі проєктування закладів мистецької освіти важливим є питання формування художнього рішення. Д. Косенко, М. Купрієнко, Л. Гнатюк, М. Кожем'яченко, Т. Ернст вивчали цю проблему. Вони враховували психологічний та фізичний розвиток учнів та студентів, а також вплив кольору на активність та успішність у навчанні.

Т. Колос у своїй роботі розкриває роль початкової мистецької освіти в соціокультурному просторі сучасної України. Вона доводить, що мистецька освіта є важливою складовою всебічного розвитку особистості, сприяє формуванню естетичних поглядів та окультуренню життєвого простору людини.

ВИСНОВОК ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

У вивченні організації освітнього простору для закладів вищої мистецької освіти в Україні ретельний аналіз нормативних та літературних джерел вказує на комплексний підхід до створення сприятливого середовища для студентів.

Державні будівельні норми виконують основні вимоги до приміщень та структури навчальних закладів, встановлюючи стандарти безпеки та комфорту. Дослідження історії мистецької освіти підкреслює важливість становлення цього напрямку та високий рівень кваліфікації педагогів. Науковці та філософії досліджують різні аспекти організації освітнього простору, зокрема планування, естетичне виховання та вплив кольору на успішність у навчанні.

Дослідження сучасних мистецьких освітніх закладів зосереджують увагу на ролі мистецької освіти у розвитку творчих здібностей та особистісного зростання. Підкреслюється важливість формування художнього рішення та його вплив на психологічний розвиток студентів. Усі аспекти, від історії до психології, сприяють створенню всебічного підходу до організації освітнього середовища в мистецьких вишах.

Це досвід про потребу в інтеграції різних аспектів для забезпечення оптимальних умов навчання та творчості студентів, а також врахування естетичних, історичних та педагогічних аспектів для досягнення максимального ефекту в розвитку мистецької освіти.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ПРИКЛАДІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

2.1. Вітчизняний досвід формування дизайну інтер’єрів архітектурно-мистецького спрямування

Історія формування інтер'єрно-планувальних рішень вітчизняних закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування є довгим та цікавим етапом розвитку, який відображає зміни в підходах до освіти, технологічні досягнення та соціокультурні тенденції (рис.1).

1. Початкові етапи (19— 20 століття): Перші архітектурні школи в Україні почали з'являтися в XIX столітті, коли територія стала частиною різних імперій. Однак ці школи були обмежені ресурсами та впливом, і їхні приміщення, ймовірно, були простими та функціональними, орієнтованими на базове навчання.

2. Радянський період (20 середина — 20 кінець століття): Під час радянського періоду, коли було створено численні архітектурні та мистецькі інститути, приміщення були орієнтовані на колективне навчання та ідеологічні цінності. Класи могли бути великими та призначеними для групової роботи.

3. Незалежність (з 1991 року): Після отримання незалежності у 1991 році, система вищої освіти пройшла значні зміни. Нові архітектурні школи з'являлися, а старі адаптувалися до нових стандартів. Приміщення стали більш комфортними та індивідуально-орієнтованими.

4. Сучасні тенденції (XXI століття): На сучасному етапі надмірне використання інформаційних технологій та сучасних засобів навчання вплинуло на інтер'єрні рішення. Лекційні зали можуть бути обладнані сучасним аудіовізуальним устаткуванням, а майстерні оснащені комп'ютерним обладнанням та інструментами для цифрового дизайну. [29]

Загалом, історія інтер'єрно-планувальних рішень в українських архітектурно-мистецьких закладах є історією розвитку освіти, впливом ідеологій та адаптацією до сучасних вимог та технологій.

У сучасній Україні вітчизняний досвід формування дизайну інтер’єрів освітнього середовища закладів вищої освіти мистецького спрямування продовжує

розвиватися. В цей період особлива увага приділяється створенню інтер’єрів, що відповідають сучасним освітнім вимогам і забезпечують комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів.

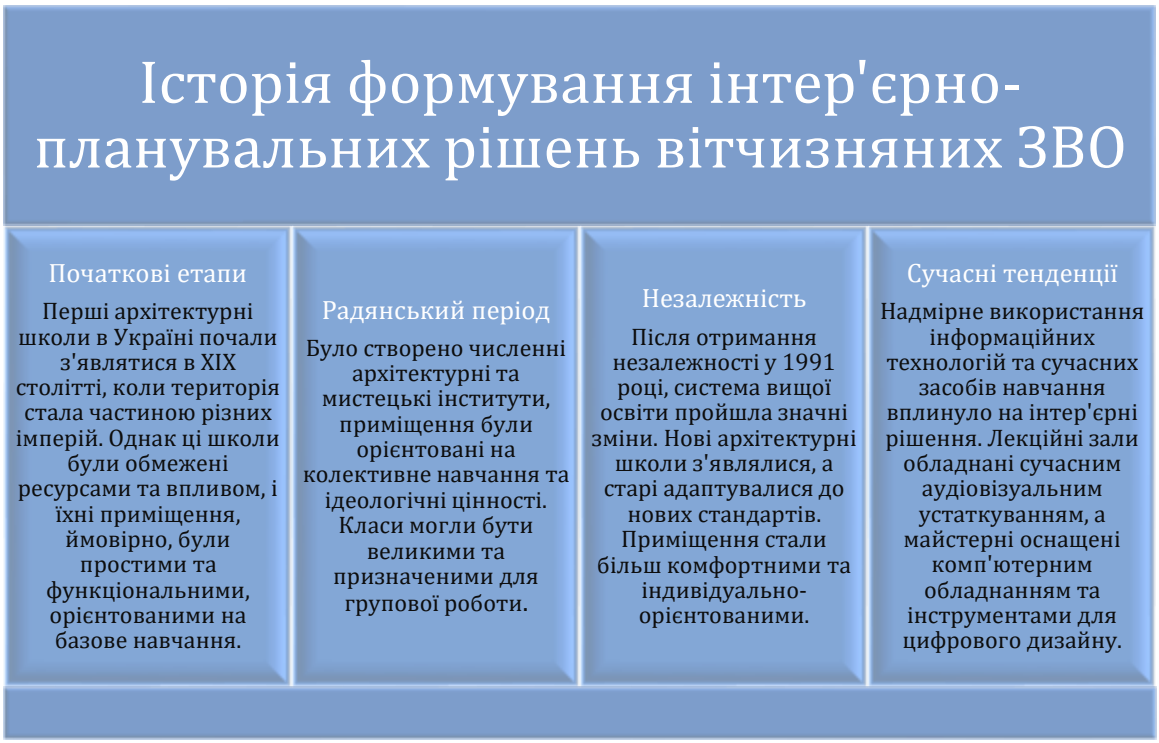

Рис.1. Історія формування інтер'єрно-планувальних рішень вітчизняних закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування

Основні тенденції вітчизняного досвіду формування дизайну інтер’єрів освітнього середовища закладів вищої освіти мистецького спрямування можна сформулювати так:

- Створення інтер’єрів, що відповідають сучасним освітнім вимогам. Це означає, що інтер’єри повинні бути функціональними, зручними для навчання і творчості, а також відповідати сучасним стандартам безпеки.
- Використання сучасних технологій і матеріалів. Це дозволяє створювати інтер’єри, що є не тільки функціональними, але і естетично привабливими.
- Врахування індивідуальних особливостей закладів вищої освіти.

Кожний заклад вищої освіти має свою власну історію, традиції і особливості, які повинні бути враховані при формуванні дизайну інтер’єрів. Вітчизняний досвід формування дизайну інтер’єрів освітнього середовища закладів вищої освіти мистецького спрямування має важливе значення для розвитку освітньої галузі в

Україні. Він дозволяє створювати інтер’єри, що сприяють ефективному навчанню і творчості студентів і викладачів. [9]

Для оцінки поточного стану об'єкта на території України проведено дослідження провідних архітектурно-мистецьких вищих навчальних закладів вищої навчальної освіти.

Ось деякі приклади вітчизняного досвіду формування дизайну інтер’єрів освітнього середовища закладів вищої освіти мистецького спрямування:

1. Інтер’єр Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука (Рис. 2). Інтер’єри оформлені в стилі модерн, але на сьогоднішній день має дещо застарілі корпуси та обладнання.

Рис. 2. Приклад інтер'єру КДІДПМіД — приміщення музей-архіву дипломних робіт [13]

2. Інтер’єр Львівської національної академії мистецтв. Інтер’єри оформлені в різних стилях, від класицизму до модерну, що відображає багатогранність української культури. Але, наразі приміщення, як і в більшості університетах, застарілі та потребують ремонтних робіт (Рис.3).

Рис. 3. Приклад інтер'єру ЛНАМ — приміщення творчої майстерні кафедри сакрального мистецтва[13]

3. Основний стиль інтер’єрів КНУБА – це неокласицизм. Цей стиль характеризується використанням таких елементів, як: Простота і симетрія форм. Цей стиль створює атмосферу вишуканості і елегантності, що відповідає статусу вищого навчального закладу

Крім того, в інтер’єрах КНУБА також можна знайти елементи інших стилів, таких як модерн і конструктивізм. Це пов’язано з тим, що університет був заснований у 20 столітті, коли ці стилі були популярними.

Наприклад, в архітектурі головного корпусу КНУБА можна знайти елементи модерну, а в інтер’єрах деяких навчальних аудиторій – елементи конструктивізму. Яскравість об'ємно-просторового розрішення приміщень підкреслюється освітленням. Перемістивши вертикальний ряд вікон вглиб будівлі, автори забезпечили рівномірне освітлення усіх зон приміщень. Зали з малюнками стали одним із ключових композиційних елементів будівлі, підкреслених також кольором оздоблювальних матеріалів, витонченими високими пірамідальними ліхтарями, які чудово виражаються на фасаді, та легкою просторовою конструкцією великого виносного навісу над головним входом (Рис.4).[25]

Цей стиль створював атмосферу сучасності і функціональності, на момент архітектурного рішення. Таким чином, дизайн інтер’єрів КНУБА є різноманітним і відображає історію і традиції університету.

Рис. 4. Приклад інтер'єру КНУБА — коридор архітектурного корпусу [14]

Провівши аналіз інтер'єрів навчальних закладів мистецького спрямування в Україні, необхідно виділити наступне функціональне зонування при формуванні середовища (Рис. 5):

1. Класи та Аудиторії: Класні приміщення можуть бути оформлені таким чином, щоб стимулювати творчість та активну участь студентів. Вони можуть мати зручні робочі місця, великі дошки, аудіо- та відеообладнання для проведення лекцій та демонстрацій.
2. Лабораторії та Майстерні: Важливою частиною навчання в мистецьких закладах є лабораторії та майстерні, де студенти можуть вільно експериментувати з матеріалами та техніками. Інтер'єри цих приміщень повинні бути оснащені відповідними інструментами, майстер-класами та технічною підтримкою.
3. Виставкові Зали: Заклади можуть мати виставкові зали для демонстрації студентських робіт та організації виставок. Ці приміщення повинні мати

відповідне освітлення та простори для адекватного відображення творчих досягнень.

4. Спільні Простори: Зони для спілкування та відпочинку важливі для створення теплої та сприятливої атмосфери. Тут можна організувати неформальні обговорення, творчі зустрічі та обмін ідеями.
5. Технічне Обладнання: Сучасні технології грають важливу роль у мистецькій освіті. Зручний доступ до комп'ютерів, спеціалізованого програмного забезпечення та інших технічних засобів допомагає студентам реалізувати свої ідеї.
6. Адміністративні Приміщення: Офісні та адміністративні приміщення повинні бути функціональними та забезпечувати зручні умови для ведення адміністративної роботи та консультацій студентів.

Рис. 5. Структурна модель функціонального зонування інтер'єрів навчальних закладів мистецького спрямування в Україні.

З погляду дизайнера та студента, більшість університетів виявляється у застарілому вигляді, особливо ті, які ще зберегли конструктивістський стиль спадщини радянського союзу. Фасади цих навчальних закладів, із застарілим

конструктивізмом, не вражають своєю привабливістю, на відміну від тих, які спроєктовані в класичному стилі. Останні приваблюють своєю естетикою та викликають позитивні емоції у тих, хто перебуває у їх приміщеннях.

Загально кажучи, інтер'єри навчальних закладів мистецького спрямування повинні відображати творчий дух та сприяти створенню навчального середовища, що сприяє розвитку та самовираженню студентів.

Після аналізу характеристик вищих навчальних закладів виявлено кілька основних недоліків, характерних для навчальних приміщень:

1. Недостатня площа: Приміщення мають обмежену площу, що може негативно впливати на комфорт учнів і якість освітнього процесу.
2. Непродумана інфраструктура: Відсутність організованої інфраструктури у приміщеннях, яка може сприяти ефективній роботі та комфортному навчанню.
3. Відсутнє функціональне зонування: Відсутність чіткого функціонального поділу приміщень, особливо в разі їх багатофункціонального призначення.
4. Замкнена структура: Схильність до закритої структури навчальних приміщень, що може ускладнювати їх використання та обмін інформацією.
5. Брак художньо-естетичного оформлення: Відсутність або недостатній рівень художнього та естетичного оформлення інтер'єрів.
6. Неякісне штучне освітлення: Використання неякісного штучного освітлення, що може впливати на комфорт та зорове сприйняття.
7. Стандартне обладнання та меблі: Використання стандартного обладнання та меблів, що не завжди враховує специфіку потреб архітектурно-мистецького навчання.
8. Відсутність належного технічного забезпечення: Недостатня технічна оснащеність приміщень для вивчення архітектури та мистецтва.
9. Відсутність наочно-методичного забезпечення: Не наявність відповідного навчального обладнання безпосередньо у класах та зони для його зберігання.

Зазначено, що загальною перевагою є якісне природне освітлення, включаючи верхнє освітлення (наприклад, у КНУБА).

2.2. Закордонний досвід формування дизайну інтер'єрів освітнього середовища закладів вищої освіти.

Закордонний досвід формування дизайну інтер'єрів освітнього середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування має багато спільного з вітчизняним досвідом. Так, в обох випадках особлива увага приділяється створенню інтер'єрів, що відповідають сучасним освітнім вимогам і забезпечують комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів.

Однак, закордонний досвід має і свої особливості. Так, у закордонних закладах вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування більш поширеним є використання сучасних технологій і матеріалів. Це дозволяє створювати інтер'єри, що є не тільки функціональними, але і естетично привабливими. Крім того, у закордонних закладах вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування більш поширеним є використання елементів різних стилів, що дозволяє створювати інтер'єри, які є більш творчими і динамічними.

Ось деякі приклади закордонного досвіду формування дизайну інтер'єрів освітнього середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування:

1. Дизайн інтер'єру Harvard Graduate School of Design (GSD) є яскравим прикладом сучасного підходу до оформлення освітнього середовища (Рис. 6). GSD – це одна з найпрестижніших шкіл архітектури, дизайну та урбаністики в світі. Вона розташована в Кембриджі, штат Массачусетс, США. [30]

Дизайн інтер'єру GSD характеризується використанням таких елементів, як:

- Великі вікна, що забезпечують природне освітлення
- Простора і відкрита композиція
- Використання функціональних меблів і обладнання
- Використання сучасних технологій і матеріалів

Цей стиль створює атмосферу сучасності, функціональності та творчості. Особливу увагу приділено створенню навчальних аудиторій, які забезпечують комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів. Аудиторії оснащені сучасним обладнанням, таким як проєктори, екрани та комп'ютери.

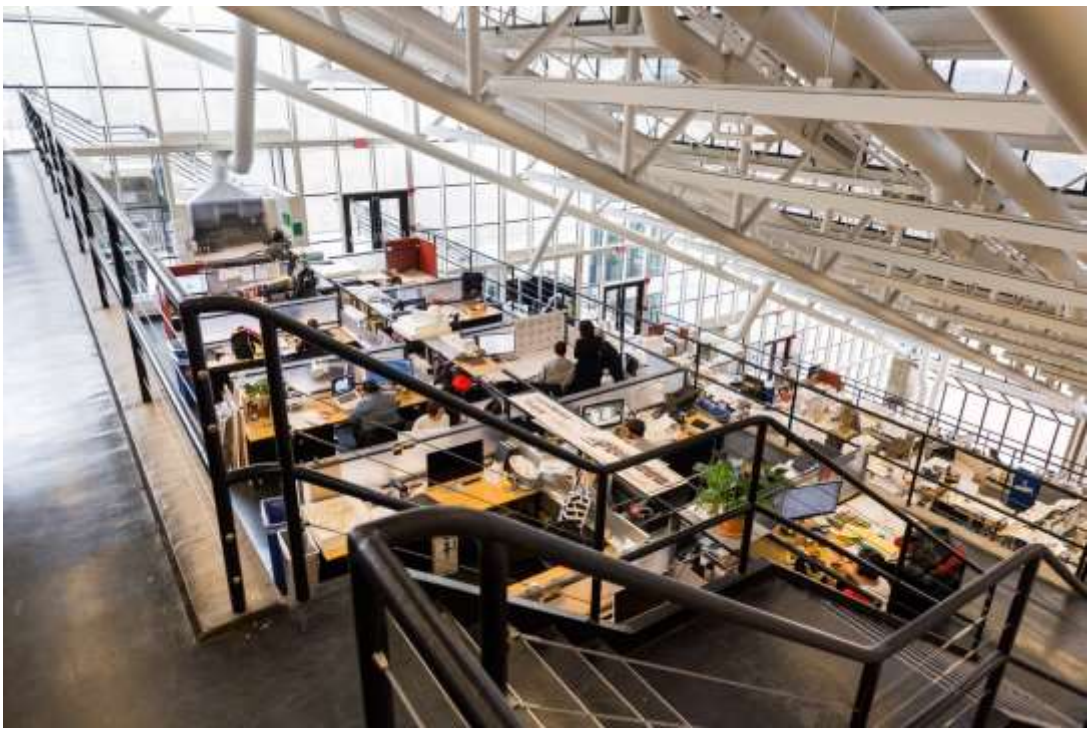

Рис. 6. Приклад дизайн інтер’єру Harvard Graduate School of Design. Аудиторія головного корусу.[30]

Крім того, в GSD є численні лабораторії та майстерні, де студенти можуть набувати практичних навичок. Ці лабораторії і майстерні також оформлені в сучасному стилі і оснащені сучасним обладнанням. Дизайн інтер’єру GSD є прикладом того, як можна створити освітнє середовище, яке сприяє ефективному навчанню і творчості.[34]

Конкретні приклади дизайну інтер’єру GSD:

- Велика аудиторія в головному корпусі GSD має площу понад 400 квадратних метрів. Вона оснащена сучасною акустикою і освітленням, що дозволяє проводити лекції і семінари для великої аудиторії.
- Майстерня архітектури GSD оснащена сучасним обладнанням, таким як 3D-принтери, лазерні верстати та фрезерні машини. Це дозволяє студентам створювати прототипи своїх проєктів.
- Лабораторія міського дизайну GSD оснащена сучасними технологіями, такими як віртуальна реальність. Це дозволяє студентам вивчати міський простір з різних ракурсів.

Дизайн інтер’єру GSD є важливим елементом освітнього процесу. Він створює атмосферу, яка сприяє творчості і інноваціям.

2. Royal College of Art (RCA) є одним із найпрестижніших університетів мистецтва і дизайну в світі. Він розташований у Лондоні, Великобританія.[31]

Дизайн інтер’єру RCA характеризується використанням таких елементів, як:

- Використання сучасних технологій і матеріалів
- Відкриті простори, які сприяють взаємодії
- Використання яскравих кольорів і фактур
- Відображення різноманітних культур

Цей стиль створює атмосферу творчості, інновацій і відкритості. Особливу увагу приділено створенню навчальних аудиторій, які забезпечують комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів. Аудиторії оснащені сучасним обладнанням, таким як проєктори, екрани та комп’ютери.

Крім того, в RCA є численні майстерні і лабораторії, де студенти можуть набувати практичних навичок. Ці майстерні і лабораторії також оформлені в сучасному стилі і оснащені сучасним обладнанням. Дизайн інтер’єру RCA є прикладом того, як можна створити освітнє середовище, яке сприяє ефективному навчанню і творчості. [32]

Ось деякі конкретні приклади дизайну інтер’єру RCA:

- Велика аудиторія в головному корпусі RCA має площу понад 1000 квадратних метрів. Вона оснащена сучасною акустикою і освітленням, що дозволяє проводити лекції і семінари для великої аудиторії. [37]
- Майстерня дизайну продуктів RCA оснащена сучасним обладнанням, таким як 3D— принтери, лазерні верстати та фрезерні машини. Це дозволяє студентам створювати прототипи своїх проєктів (Рис. 7).
- Лабораторія цифрового мистецтва RCA оснащена сучасними технологіями, такими як віртуальна реальність і доповнена реальність. Це дозволяє студентам створювати цифрові твори мистецтва.

Рис. 7. Студенти за роботою в творчій майстерні Royal College of Art. Корпус Dyson Building.[37]

3. Токійський університет мистецтв (TUAT) є одним із найпрестижніших університетів мистецтва в Японії. Він розташований у Токіо, Японія (Рис.8).

Дизайн інтер'єру TUAT характеризується використанням таких елементів, як:

- Використання традиційних японських елементів
- Створення атмосфери спокою і гармонії
- Використання натуральних матеріалів
- Відображення різноманітних культур

Цей стиль створює атмосферу творчості, інтуїції та медитації.[30] Особливу увагу приділено створенню навчальних аудиторій, які забезпечують комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів. Аудиторії оформлені в традиційному японському стилі і оснащені сучасним обладнанням. Крім того, в TUAT є численні майстерні і лабораторії, де студенти можуть набувати практичних навичок. Дизайн інтер'єру TUAT є прикладом того, як можна створити освітнє середовище, яке сприяє ефективному навчанню і творчості. [15]

Приклади дизайну інтер’єру TUAT:

- Велика аудиторія в головному корпусі TUAT має площу понад 500 квадратних метрів. Вона оформлена в традиційному японському стилі з використанням натурального дерева і каменю.
- Майстерня живопису TUAT оформлена в традиційному японському стилі з використанням натурального дерева і паперу.
- Лабораторія скульптури TUAT оформлена в традиційному японському стилі з використанням натурального каменю і дерева.

Дизайн інтер’єру TUAT є важливим елементом освітнього процесу. Він створює атмосферу, яка сприяє творчості і медитації.

4. Golden West College, Каліфорнія, США. Інтер'єр даного закладу є прикладом вдалої реалізації сучасних тенденцій у дизайні.[36] Інтер’єр мінімалістичний, простір не перевантажений зайвими деталями та декором, широкі коридори дають учням змогу вільно пересуватися закладом, присутні яскраві колірні акценти, але які не є відволікаючим фактором для учнів. В аудиторіях наявне мультимедійне обладнання, зони для презентацій, групової та індивідуальної роботи. В закладі облаштовані місця для відпочинку та спілкування учнів з використанням мобільних меблів. Оздоблення помірне, приміщення наповнені світлом та справляють приємне психологічне враження. Простори в цьому середовищі дозволяють вивчати, досліджувати, творити та спілкуватися. Кожен простір у будівлі є багатофункціональним і надає можливості для соціальної взаємодії та навчання

Рис. 8. Приклад дизайну інтер'єру TUAT. Виставка робіт студентів.[31]

5. ETH Zurich — Department of Architecture (ETH Zürich) – це один з найпрестижніших факультетів архітектури в світі. Він розташований у Цюриху, Швейцарія.

Дизайн інтер’єру ETH Zürich характеризується використанням таких елементів, як:

- Створення атмосфери інновацій і творчості
- Використання сучасних технологій і матеріалів

- Відкриті простори, які сприяють взаємодії
- Використання натуральних матеріалів

Цей стиль створює атмосферу, яка сприяє ефективному навчанню і творчості. Особливу увагу приділено створенню навчальних аудиторій, які забезпечують комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів. Аудиторії оснащені сучасним обладнанням, таким як проєктори, екрани та комп'ютери. Крім того, в ETH Zürich є численні майстерні і лабораторії, де студенти можуть набувати практичних навичок.[35] Ці майстерні і лабораторії також оформлені в сучасному стилі і оснащені сучасним обладнанням.

Дизайн інтер'єру ETH Zürich є прикладом того, як можна створити освітнє середовище, яке сприяє ефективному навчанню і творчості.

Приклади дизайну інтер'єру ETH Zürich:

- Велика аудиторія в головному корпусі ETH Zürich має площу понад 1000 квадратних метрів. Вона оснащена сучасною акустикою і освітленням, що дозволяє проводити лекції і семінари для великої аудиторії.
- Майстерня архітектури ETH Zürich оснащена сучасним обладнанням, таким як 3D-принтери, лазерні верстати та фрезерні машини (Рис.9). Це дозволяє студентам створювати прототипи своїх проєктів.
- Лабораторія цифрового моделювання ETH Zürich оснащена сучасними технологіями, такими як віртуальна реальність і доповнена реальність. Це дозволяє студентам вивчати архітектурні проєкти в 3D.

Дизайн інтер'єру ETH Zürich є важливим елементом освітнього процесу. Він створює атмосферу, яка сприяє творчості і інноваціям. [35]

Рис. 9. Майстерня архітектури ETH Zürich.[35]

Відмінності між дизайном інтер’єру цих закладів:

ETH Zürich: Сучасний стиль, який характеризується використанням таких елементів, як створення атмосфери інновацій і творчості, використання сучасних технологій і матеріалів, відкриті простори, які сприяють взаємодії, використання натуральних матеріалів.

Harvard Graduate School of Design (GSD): Сучасний стиль, який характеризується використанням таких елементів, як великі вікна, простора і відкрита композиція, використання функціональних меблів і обладнання, використання сучасних технологій і матеріалів.

Royal College of Art (RCA): Сучасний стиль, який характеризується використанням таких елементів, як використання сучасних технологій і матеріалів, відкриті простори, які сприяють взаємодії, використання яскравих кольорів і фактур, відображення різноманітних культур. Ці відмінності відображають різні освітні підходи і культурні традиції цих закладів.

В цілому, дизайн інтер’єру освітнього середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування є важливим елементом освітнього процесу. Він створює атмосферу, яка сприяє ефективному навчанню і творчості.

2.3. Законодавча та нормативна база

Законодавча та нормативна база дизайну інтер'єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування в Україні складається з таких документів:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145— VIII визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування системи освіти в Україні.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про вищий навчальний заклад» від 29.07.2018 № 729 визначає загальні вимоги до організації та діяльності вищих навчальних закладів.
3. Державні будівельні норми України (ДБН) В.2.2— 3:2018 «Будинки навчальних закладів. Основні положення» встановлюють вимоги до проєктування, будівництва, реконструкції та капітального ремонту будинків навчальних закладів.
4. Державні санітарні норми та правила України (ДСанПіН) 2.4.2.2821— 10 «Гігієнічні вимоги до облаштування, утримання та організації режиму роботи навчальних закладів» встановлюють гігієнічні вимоги до облаштування, утримання та організації режиму роботи навчальних закладів. [8]

Ці документи визначають загальні вимоги до дизайну інтер'єрів навчальних закладів, зокрема:

- Безпека і охорона здоров'я учнів, студентів та працівників.
- Інтер'єр навчального закладу повинен відповідати вимогам безпеки і охорони здоров'я, зокрема бути безпечним для використання, мати достатнє природне і штучне освітлення, відповідати санітарно-гігієнічним нормам.
- Функціональність. Інтер'єр навчального закладу повинен бути функціональним, тобто забезпечувати комфортні умови для навчання, праці та відпочинку.

- Естетика. Інтер’єр навчального закладу повинен бути естетично привабливим, тобто створювати атмосферу, яка сприяє навчанню і творчості.

Крім того, дизайн інтер’єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування повинен відповідати таким додатковим вимогам:

- Створення атмосфери творчості і натхнення. Інтер’єр навчального закладу архітектурно-мистецького спрямування повинен створювати атмосферу творчості і натхнення, яка сприяє розвитку творчого потенціалу студентів і викладачів.
- Використання сучасних технологій і матеріалів. Інтер’єр навчального закладу архітектурно-мистецького спрямування повинен використовувати сучасні технології і матеріали, які дозволяють створювати безпечне, функціональне і естетично привабливе освітнє середовище.

Відповідно до чинного законодавства України, дизайн інтер’єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування здійснюється на підставі проєктно-кошторисної документації, яка розробляється архітектурно-проєктними організаціями. проєктно-кошторисна документація повинна відповідати вимогам чинного законодавства України та державних будівельних норм і правил.

При розробці проєктно-кошторисної документації дизайну інтер’єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування необхідно враховувати такі фактори:

- Вид навчального закладу. Дизайн інтер’єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування повинен відповідати виду навчального закладу, зокрема його профілю і спеціалізації.
- Вік учнів, студентів. Дизайн інтер’єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування повинен враховувати вік учнів, студентів, зокрема їхні психологічні та фізіологічні особливості.

- Методи навчання. Дизайн інтер’єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування повинен відповідати методам навчання, які використовуються в навчальному закладі.

Використання сучасних технологій і матеріалів дозволяє створювати дизайн інтер’єрів навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування, який відповідає сучасним освітнім вимогам і сприяє розвитку творчого потенціалу студентів і викладачів.

ВИСНОВОК ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ.

Аналіз існуючих прикладів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування показав, що більшість університетів, зокрема ті, що зберегли конструктивістський стиль радянського союзу, стикаються з проблемами, такими як обмежена площа, відсутність функціонального зонування та застарілі умови. Ці недоліки можуть впливати на комфорт студентів і ефективність навчального процесу. Особливо важливими факторами виявилися естетика та художнє оформлення інтер'єрів, що можуть позитивно впливати на настрій та мотивацію студентів. Також визначено важливість технічного та наочно-методичного забезпечення для якісного навчання.

Закордонний досвід формування дизайну інтер’єрів освітнього середовища є різноманітним і творчим. Він дозволяє створювати інтер’єри, що відповідають сучасним освітнім вимогам і забезпечують комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів.

Вітчизняний і зарубіжний досвід формування дизайну інтер’єрів освітнього середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування має багато спільного і відрізняється в деяких аспектах.

Спільні риси: Важливість створення освітнього середовища, яке відповідає сучасним освітнім вимогам і забезпечує комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів. Використання сучасних технологій і матеріалів для створення безпечного, функціонального і естетично привабливого освітнього

середовища. Забезпечення доступності освітнього середовища для всіх категорій студентів.

Відмінності: У зарубіжних закладах вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування більш поширене використання сучасних технологій і матеріалів, що дозволяє створювати інтер'єри, що є не тільки функціональними, але і естетично привабливими. У зарубіжних закладах вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування більш поширене використання елементів різних стилів, що дозволяє створювати інтер'єри, що є більш творчими і динамічними.

Висновок: Дизайн інтер'єру освітнього середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування є важливим елементом освітнього процесу. Він створює атмосферу, яка сприяє ефективному навчанню і творчості. Сучасні тенденції в дизайні інтер'єру освітнього середовища характеризуються використанням таких елементів, як: Створення атмосфери інновацій і творчості Використання сучасних технологій і матеріалів Відкриті простори, які сприяють взаємодії Використання натуральних матеріалів Ці елементи дозволяють створювати освітнє середовище, яке відповідає сучасним освітнім вимогам і забезпечує комфортні умови для навчання і творчості студентів і викладачів. Для України, яка прагне до європейської інтеграції, важливим є впровадження сучасних тенденцій у дизайні інтер'єру освітнього середовища закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. Це дозволить створити освітнє середовище, яке буде відповідати міжнародним стандартам і сприятиме розвитку творчого потенціалу студентів і викладачів.

РОЗДІЛ 3. ФУНКЦІОНАЛЬНО–ПРОСТОРОВА ОСНОВА ТА КОМПОЗИЦІЙНІ ЗАСОБИ ПРИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР’ЄРІВ СЕРЕДОВИЩА ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

3.1.Класифікація і структура приміщень закладів вищої освіти за різними профілями.

Відповідно до різноманітності напрямків навчання виділяють університети з різними профілями, які готують фахівців у різних галузях на різних факультетах. Таким чином, для створення проєкту для такої складної та розвиненої інфраструктури, необхідно детально вивчити класифікації за профілем навчання закладів вищої освіти та дизайн інтер'єру в цих закладах (рис.10):

- Профорієнтаційний дизайн. Деякі заклади вищої освіти спеціалізуються в певних науках, таких як агротехніка, медикотехніка, автомобільна техніка, авіаційна техніка тощо. Дизайн може враховувати специфіку цих наук.
- Концептуальний дизайн. Дизайн інтер'єру безумовно пов'язаний з конструкцією та типом будівлі, яка визначає концепцію дизайну.
- Функціонально-просторовий дизайн. Класифікація дизайну інтер'єру ЗВО може базуватися на їх функціонально-просторовій організації. У таких закладах передбачаються різні функціональні групи приміщень.
- Середовищний дизайн. Дизайн також залежить від навколишнього середовища, де розташований університет, чи це історичне середовище, парк чи ліс.
- Стилістичний дизайн. Стилістично дизайн інтер'єрів технічних вищих закладів може варіюватися від історичних стилів (класицизм, неоготика) до етнічних (український, єгипетський) та сучасних (хай-тек, мінімалізм, скандинавський).

Рис.10. Класифікація концепції дизайну інтер'єру в закладів вищої освіти.

Залежно від спрямування, наприклад, екологічного, технологічного або футуристичного, можливі різні стилі та самостійні рішення. Вибір кольорів та матеріалів може залежати від конкретного напрямку дизайну.

У закладах вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування приміщення повинні відповідати специфічним вимогам навчального процесу та творчої діяльності. Вони повинні бути добре освітлені, мати достатню площу та обладнання, яке відповідає сучасним стандартам.

Особливо важливими є приміщення для проведення практичних занять, лабораторних робіт та інших видів творчої діяльності.

До таких приміщень належать:

- Майстерні для проведення практичних занять з архітектури, дизайну, образотворчого мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва тощо. Майстерні повинні бути оснащені необхідними матеріалами та обладнанням, таким як столи, стільці, інструменти, матеріали тощо.
- Лабораторії для проведення наукових досліджень у галузі архітектури, дизайну, образотворчого мистецтва тощо. Лабораторії повинні бути

оснащені сучасною технікою та обладнанням, таким як комп'ютери, принтери, сканери, фотоапарати, відеокамери тощо.

- Студія для проведення творчих занять, таких як живопис, скульптура, графіка, сценографія тощо. Студія повинна бути просторою, добре освітленою та оснащеною необхідними матеріалами та обладнанням.

Крім того, в закладах вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування повинні бути такі приміщення:

- Бібліотека з фондом книг, періодичних видань, електронних ресурсів тощо, які відповідають профілю закладу.
- Музей для зберігання та експонування творів мистецтва, архітектури тощо.
- Архів для зберігання документів, що мають історичну та культурну цінність.

Приміщення закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування повинні бути оформлені в естетичному стилі, який відповідає профілю закладу. Вони повинні створювати атмосферу творчості та натхнення.

Приклади структури приміщень закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування (Рис. 11.):

Навчальний корпус може включати такі приміщення:

- Аудиторії для проведення лекцій, семінарів, практичних занять тощо.
- Лабораторії для проведення лабораторних робіт, практичних занять тощо.
- Майстерні для проведення практичних занять з архітектури, дизайну, образотворчого мистецтва тощо.
- Кабінети для викладачів та співробітників.

Науковий корпус може включати такі приміщення:

- Науково-дослідні лабораторії.
- Бібліотека.
- Музей.
- Архів.

Адміністративний корпус може включати такі приміщення:

- Адміністративні приміщення.
- Актовий зал.
- Їдальня.

Господарські приміщення можуть включати такі приміщення:

- Котельні.
- Водозабірні станції.
- Гаражі.

Додаткові приміщення можуть включати такі приміщення:

- Гуртожитки.
- Спортивні майданчики.
- Паркові зони.

Звичайно, конкретна структура приміщень закладів вищої освіти може відрізнятися залежно від профілю закладу, його масштабу діяльності та інших факторів.

Рис. 11. Структурна модель приміщень закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування в Україні.

Однак існує багато інших факторів, які можуть впливати на класифікацію інтер'єру вищих технічних навчальних закладів і відігравати ключову роль у створенні предметно-просторового дизайну інтер'єру навчальних закладів.

Особливу увагу слід приділити психологічним особливостям сприйняття архітектурного простору студентами, а також враховувати реалізацію загальних і вікових психологічних аспектів формування простору вищих технічних навчальних закладів.

Успішне дизайнерське рішення передбачає врахування всіх чинників класифікації для створення комфортного, приємного та цікавого інтер'єру навчального закладу. Під час проєктування необхідно враховувати вимоги студентів до оточення, використовуючи комплексну організацію середовища через засоби дизайну, такі як колір, освітлення, фактура поверхонь та інші. Основною метою проєкту є досягнення яскравого і цікавого художнього образу закладу.

3.2. Ергономічні вимоги, щодо проєктування навчальних приміщень.

Важливо враховувати встановлені норми в галузі ергономіки для створення оптимально комфортного середовища для студентів та викладачів. Площа навчальних приміщень визначається на основі розрахунків, які ґрунтуються на призначенні приміщень, наповнюваності груп при різних видів навчальних занять та питомих показників розрахункової площі на одного учня, студента чи слухача (Рис.12).

Відповідно до встановлених стандартів, розміри приміщень для навчання повинні відповідати розрахунку 2 м² на одну людину, а площа класного приміщення має бути ≥ 60 м². Процент розташування аудиторій визначається відстанню від ідентифікаційної дошки ≥ 2 метри, і відстань від дошки до останнього ряду стільців або лавок не повинна перевищувати 9 метрів.

У навчальних приміщеннях не допускається встановлення пристроїв для верхнього одягу, таких як вішалки або гардеробів.[6] Східців в навчальних

приміщеннях слід уникати, а підняття перед дошкою (подіумом) повинно охоплювати всю ширину приміщення. Такі заходи спрямовані на створення ергономічного та безпечного середовища для навчання.

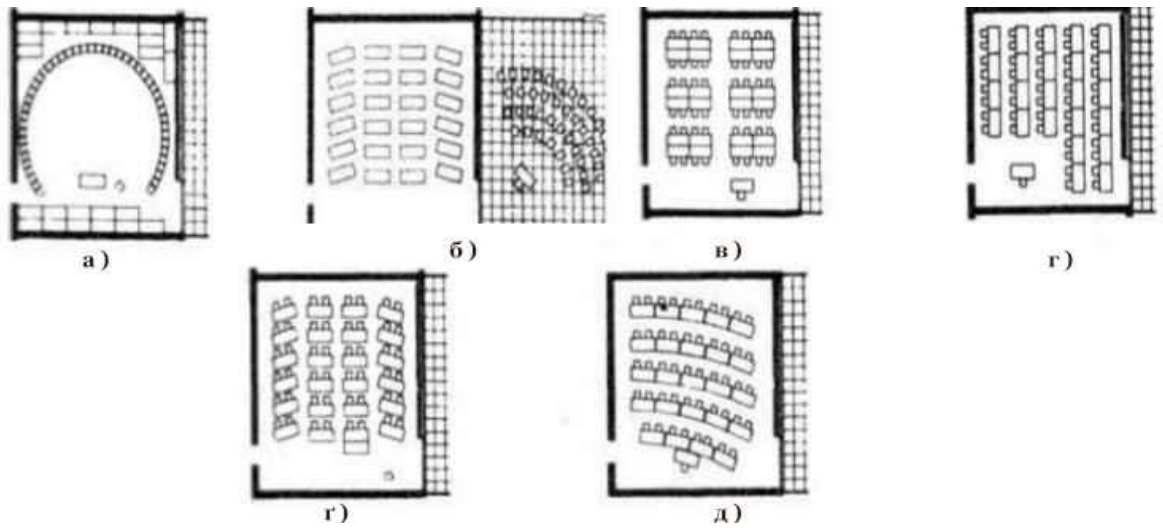

Рис. 12. Схема навчальних приміщень: а) розстановка під час бесід; б) розстановка на відкритому повітрі в сонячні дні; в) розстановка під час занять ручною працею; г) розстановка під час занять в майстерні; ґ) звичайне розташування студентських меблів (роздільне); д) розстановка рядами. [8]

Розмір робочого місця в навчальних аудиторіях та зальних конторських приміщеннях визначається за рекомендаціями. Площа робочого місця повинна становити не менше 8— 10 м² та 12— 15 м² відповідно. Цей розмір враховує площу, зайняту меблями, і площу проходів (Рис.13).[20]

Робоче місце має бути адаптоване до особливостей працівників, враховуючи їхні фізичні та психічні можливості. При проєктуванні робочого місця важливо враховувати аналіз трудового процесу, ергономічні антропометричні дані, фізіологічні та психологічні характеристики трудового процесу, а також санітарно-гігієнічні умови (Рис.14).

Висота робочих столів повинна бути в межах 72— 75 см, ширина просвіту для ніг під столом — 58 см .

Оптимальні умови для робочих приміщень включають температуру повітря 21— 22 °C, відносну вологість повітря 50— 65%, швидкість руху повітря в приміщенні 0,1— 0,15 м/с.[21]

Підведення комунікацій під перекриттями коридорів рекомендується проєктувати з використанням несучих конструкцій з осередками від 1,5 х 1,5 м до 1,75 х 1,75 м.[1]

Місце для викладачів, у залежності від його призначення, обладнується стаціонарним демонстраційним столом з вбудованими в нього кранами водо- і газопостачання та електричними розетками або рухомим столом, причому входи інженерних мереж і вимикачі розташовуються на передній стінці першого ряду стільців. Висота підвищення над підлогою першого ряду стільців становить, в залежності від призначення аудиторії, 20-60 см. [8] Розміри демонстраційних дошок різні, а їх конструкція повинна відповідати вимогам фізіології та антропометрії.

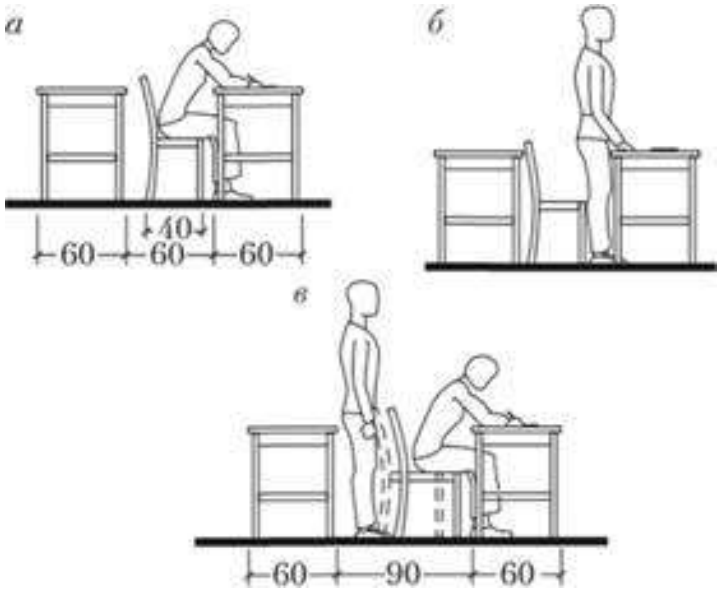

Рис. 13. Розстановка устаткування в аудиторії: а) з проходом між столами 60 см (робоче положення); б) те ж (положення стоячи); в) з проходом між столами 90 см [6]

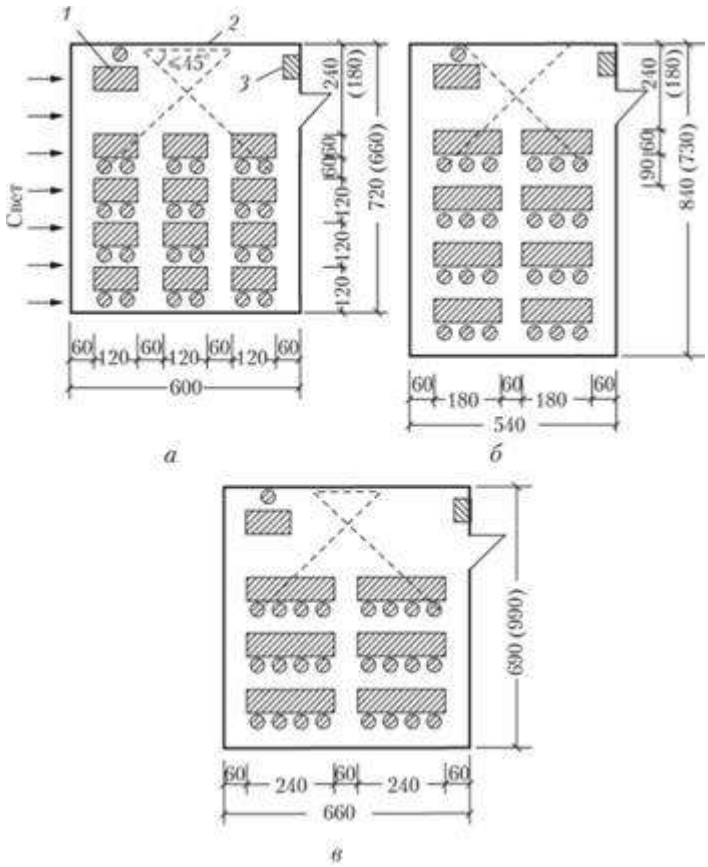

Рис. 14. Розсташування меблів в аудиторії: а) з двомісними столами (1,58— 1,73 м2 / чол.); б) з тримісними столами (1,68— 1,81 м2 / чол.); в) з зсунутими столами (1,66— 1, 82 м2 / чол.); 1 — місце викладача; 2 — дошка; 3 — умивальник [5]

Для лекційних аудиторій з до 75 місць рекомендується влаштовувати горизонтальну підлогу по всьому приміщенню. Це сприяє зручності розташування аудиторії та може полегшити організацію простору для викладача та слухачів.

Викладачі можуть використовувати різні стратегії для зміни умов навчання під час занять, щоб залучити студентів та зробити навчання більш ефективним.

У традиційній аудиторії, де викладач не може змінити розташування сидінь, можна використовувати інші активні навчальні методи, які сприяють співпраці із сусідом. Приклади таких методів:

- Робота в парах або групах. Студентам можна запропонувати працювати разом над завданням, готувати презентацію або просто обговорювати тему. Це допоможе їм налагодити контакти з однокласниками, обмінятися ідеями та краще засвоїти матеріал. Робота в колі.

- Студентів можна розсадити в коло, щоб вони могли бачити один одного та легко спілкуватися. Цей метод добре підходить для обговорень, дебатів та інших форм групової роботи. Робота в проєктних групах.
- Студентам можна запропонувати працювати над довгостроковим проєктом, наприклад, над створенням веб-сайту, відеоролика або іншої творчої роботи. Цей метод допоможе їм розвинути навички співпраці, критичного мислення та вирішення проблем.

Крім того, викладач може заохочувати студентські групи до роботи в інших приміщеннях за потреби. Наприклад, якщо студенти працюють над проєктом, який вимагає багато місця, вони можуть вийти в коридор або на вулицю. Це допоможе їм краще сконцентруватися та продуктивніше працювати. Використання активних навчальних методів є важливим для створення залученого та ефективного навчання.

Ці методи допомагають студентам краще зрозуміти матеріал, розвинути навички співпраці та критичного мислення, а також підвищити мотивацію до навчання.

3.3. Функціональне зонування інтер’єрів закладів вищої освіти.

Навчальні споруди входять до числа найпоширеніших об'єктів громадської інфраструктури. Типологія вищих навчальних закладів, зокрема університетів, виникла ще у XI столітті, коли виникли перші європейські навчальні установи. Навіть тоді ключовим принципом їхнього будівництва став функціональний розподіл простору та об'єму згідно з освітнім напрямком. Остаточно, типологія вищих навчальних закладів сформувалася у середині XIX століття, коли поширилася практика будівництва окремих корпусів, що утворюють єдиний комплекс.

Наприклад, навчальні заклади, які поєднуються з установами торгово-побутового обслуговування, створюють поліфункціональний комплекс. Культурні центри, включені до складу навчальних закладів у галузі культури, значно

розширюють спектр приміщень, доступних для населення, таких як навчальні театри, концертні зали і виставкові приміщення. Навчальний комплекс, як міський об'єкт, формує навчальну зону у місті, стаючи одним з спеціалізованих центрів міського середовища. Ступінь об'єднання навчальних закладів слід розглядати залежно від їхнього співвідношення з основною функцією. У країні подібні об'єкти освоюються поетапно, існуючи у різних варіаціях і поступово розвиваючись, але ще не досягаючи остаточної форми.

Функціонально-планувальна організація освітнього простору є ключовою в університетському навчанні студентів. [24] Саме від початкового університетського етапу розвитку формується виховання та засвоєння навичок самоорганізації. Сучасні підходи до навчання в університетах супроводжуються не лише оновленням освітніх програм, але й новими рекомендаціями стосовно організації освітнього простору. Визначаються ключові характеристики, які сприяють впровадженню сучасних методик у викладання (Рис.15).

Рис. 15. Якості сучасного освітнього простору.

Гнучкість є ключовим критерієм при плануванні освітнього простору. Організація навчальних приміщень повинна забезпечувати можливість змінювати

конфігурацію простору залежно від різноманітних форм роботи та сприяти самостійній організації робочого місця для студентів. Рекомендується створення функціонального зонування простору університету для досягнення порядку та ефективності навчання.

Одним із методів функціонального зонування навчального приміщення може бути використання подіуму. Наприклад, можна підняти робоче місце викладача за допомогою невеликого модуля, тим самим відокремлюючи цю зону від загального простору приміщення. Зонування також може бути досягнуто за допомогою використання різних кольорів та матеріалів на підлозі, стінах та стелі. [4]

Ефективне використання світла може розширити простір і визначити його границі, дозволяючи використовувати різні джерела освітлення для кожної зони, що сприяє зацікавленості студентів у навчанні.

Таким чином, при організації освітнього простору важливо створювати гнучкі плани для забезпечення комфортного навчання та перебування студентів у університеті протягом дня. Перший рівень функціонального зонування приміщень можна визначити за допомогою планування коридорів. У сучасних університетах все частіше коридори перетворюються на навчальні центри, зони для відпочинку, місця для зустрічей і проведення позакласних заходів. Е. Нойферт розглядає питання організації простору навчальних закладів та пропонує декілька варіантів функціонально-планувальних рішень для університетів.

У першому варіанті (Рис. 16) аудиторії розміщені з одного боку університетського корпусу, а інша область відведена під коридор, який, на перший погляд, може здатися не функціональним. Та в рамках такого типу будівлі він може служити як додатковий освітній простір для проведення занять, організації гуртових заходів та спільної роботи.

У другому варіанті (Рис. 16) коридор заздалегідь спроєктований із нішами, представляючи зони для ізоляції, відпочинку та взаємодії між студентами. Кожна ніша обладнана робочими місцями або зручними меблями, а також містить місця для зберігання книг та особистих речей. Такий планувальний рішення дозволяє

зручно використовувати простір, оскільки меблі не перешкоджають вільному руху по коридорах, а ніші створюють затишок у університетському середовищі.

У третьому і четвертому варіантах (Рис. 16) особливість полягає в розташуванні робочих зон у широких коридорах між аудиторіями.[18] Ці простори можуть використовуватися для роботи з різними групами студентів або для індивідуальних занять. Відповідно до потреб, такі навчальні центри можуть бути обладнані лавками для відпочинку, зручними меблями, тумбами та переносними перегородками.

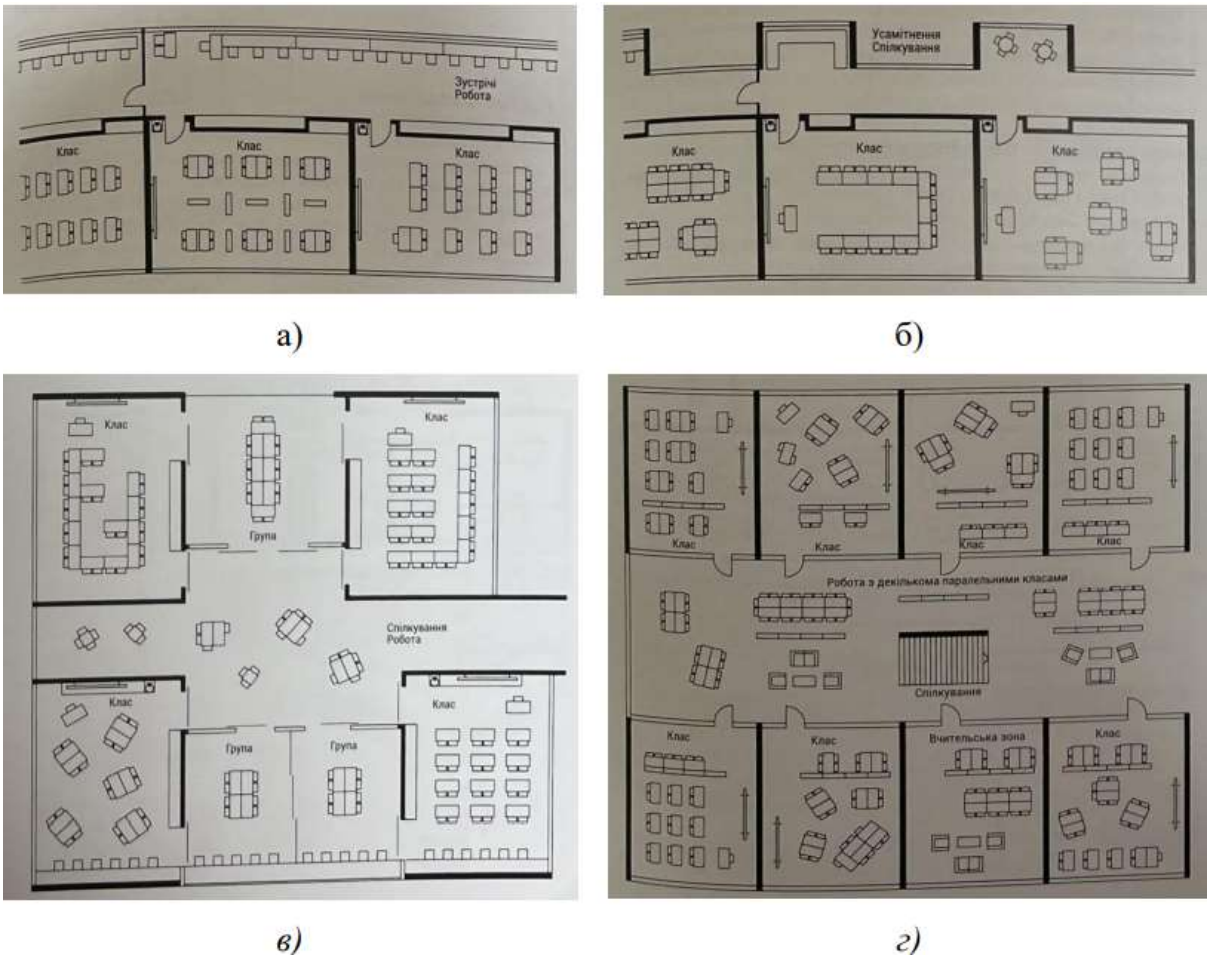

Рис. 16. Типове планування: а) навчальні осередки у коридорі; б) планування з нішами для відпочинку; в) організація зон для індивідуальних занять; г) зони тривалого використання і навчання.[18]

Останнім часом для функціонального організаційного планування зон відпочинку в університетських приміщеннях все частіше використовується концепція відкритого простору. Основна ідея такого підходу полягає у створенні нового спрямування для організації робочих місць для студентів, де простір

обладнаний модульними меблями, розділений перегородками і чітко зонований для виконання різних видів робіт.

Відкритий простір рекомендується обладнувати модульними меблями, круглими столами для ефективної економії місця та з урахуванням питань безпеки. Перегородки повинні бути легкими та компактними, а місця для сидіння можуть включати сходи спеціальної форми, пуфи, стільці, підвіконня та ніші у стінах. Концепція організації зон відпочинку передбачає створення психологічного комфорту, забезпечуючи безперешкодну та ефективну комунікацію між аудиторіями, студентами та викладачами, що сприяє досягненню функціональності та забезпеченню комфорту.

Одним із ключових принципів організації освітнього простору є «студентоцентризм», який спрямований на максимальне адаптування оточення до конкретного студента, врахування його потреб та розкриття особистого потенціалу кожного учасника університетського співтовариства. [4]

Розробка функціонально-планувального рішення аудиторій для вивчення образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, а також кабінетів для ліплення повинна сприяти створенню середовища, що спонукає студентів до самостійності, самовизначення та розвитку їх талантів.

Організація простору повинна стимулювати студентів до самовизначення в аудиторіях, розвивати їхню самостійність та вдосконалювати їхні здібності. Надання можливості для вибору важливе для стимулювання студентів до вивчення та розв'язання цікавих завдань.

Основною метою вільного та гнучкого планування аудиторій мистецтва є встановлення тісного взаємозв'язку між викладачем і студентами. Розташування меблів у приміщенні може бути схожим на загально-університетські аудиторії, проте ключовою є створення творчої атмосфери за допомогою робіт майстрів та належного розташування спеціалізованого обладнання.

3.4. Композиційні засоби формування дизайну інтер’єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування.

Художнє вирішення інтер'єру приміщень університету зі спеціалізованою початковою мистецькою освітою виявляє значний вплив на розвиток та формування студента як особистості, на його творчі здібності, самопочуття, настрій і психологічний стан. Створення художньої концепції університету має базуватися на єдиної концепції, з уважно підібраними кольорами та матеріалами, що забезпечать комфортне перебування студентів у навчальному закладі.

Основними рекомендаціями для розробки концепції та художнього оформлення для університету є:

1. Створення характерного вигляду фасадів будівлі, який приваблює та викликає позитивні враження, що вказує на те, що це університет, та стимулює бажання відвідувати та навчатися у ньому.
2. Застосування насичених кольорів для фасадів та інтер'єру, з яскравою будівлею та спокійними пастельними відтінками у приміщенні.
3. Оформлення загальних зон, таких як вестибюль, актова зала та виставкова зала, як обличчя університету, з виразним та легким для сприйняття художнім оформленням, яке виділяє та підкреслює особливості простору.
4. У інтер'єрі університету рекомендується поєднання форм, кольорів, текстур та матеріалів для розвитку творчих здібностей студентів, зберігаючи при цьому відкрите поле для їхнього власного розвитку та смакового сприйняття.
5. Художнє оформлення коридорів повинно вписуватися в загальну концепцію, а елементи навігації повинні гармонійно доповнювати інтер'єр університету.

Таке середовище являє собою сукупність спеціально розроблених умов, які сприятимуть розвитку творчості та креативності у студентів, стимулюватимуть у них інтерес до самоосвіти.[19] У розробці інтер'єру сучасного університету із спеціалізованою початковою мистецькою освітою велике значення відводиться

використанню кольору, який прямо впливає на настрій студентів та може стимулювати їхній творчий розвиток або, навпаки, відштовхувати.

До основних композиційних засобів відносяться (рис.17):

- Пропорції — це співвідношення між розмірами окремих елементів інтер'єру та загальними розмірами приміщення. Правильні пропорції створюють відчуття гармонії та врівноваженості.
- Ритм — це закономірне повторення одних і тих самих елементів інтер'єру. Ритм може створюватися за допомогою повторення форм, кольорів, фактури або світла.
- Баланс — це рівновага між різними елементами інтер'єру. Баланс може бути симетричним або асиметричним.
- Контраст — це протиставлення різних елементів інтер'єру. Контраст може створюватися за допомогою контрасту форм, кольорів, фактури або світла.
- Гармонія — це поєднання різних елементів інтер'єру в єдине ціле. Гармонія досягається за допомогою використання спільних елементів, наприклад, кольору, фактури або стилю.
- Кольорове рішення. Відтінки, їхнє поєднання та розташування в просторі створюють атмосферу, яка сприяє концентрації та творчому процесу. Важливо враховувати психологічні аспекти кольорів, адже кожен відтінок має своє вплив на емоційний стан студентів.
- Світлове оформлення. Композиційне використання природного та штучного світла дозволяє підкреслити акценти, створити зони концентрації та сприяти комфортному відпочинку студентів.

Рис.17. Основні композиційні засоби.

У дизайні інтер’єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування композиційні засоби застосовуються для створення сприятливого середовища для навчання та творчості.

Наприклад, у навчальних аудиторіях використовуються симетричні композиції, що сприяють концентрації уваги та підвищенню продуктивності праці. У творчих майстернях використовуються асиметричні композиції, що стимулюють творчу діяльність. Відображення специфіки навчального закладу та його профілю. Для цього використовуються такі засоби, як контраст, колір та фактура. Наприклад, у навчальних закладах, які готують архітекторів, можна використовувати контраст між фактурами різних матеріалів, щоб підкреслити естетику архітектури. У навчальних закладах, які готують художників, можна використовувати яскраві кольори, щоб стимулювати творчу уяву.

Приклади застосування композиційних засобів у дизайні інтер’єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування:

1. Навчальна аудиторія. Аудиторія може бути оформлена в симетричній композиції з використанням світлих і темних кольорів. Світлі кольори

будуть створювати відчуття простору та світла, а темні кольори будуть підкреслювати важливі елементи інтер’єру, наприклад, дошку або екран. Творча майстерня.

2. Майстерня може бути оформлена в асиметричній композиції з використанням яскравих кольорів і фактур. Яскраві кольори будуть стимулювати творчу уяву, а фактури різних матеріалів будуть створювати відчуття різноманітності та динаміки.
3. Центр дизайну. Центр дизайну може бути оформлений в контрастній композиції з використанням різних матеріалів і фактур. Контраст буде підкреслювати естетику дизайну та створювати відчуття сучасності.

Композиційні засоби є важливим інструментом для створення дизайну інтер’єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. Вони дозволяють створити гармонійну та цілісну композицію, яка відповідає всім вимогам.

3.5. Освітлення і колір в інтер’єрах закладів вищої освіти

Художнє рішення приміщень університету архітектурно-мистецького спрямування базується на трьох ключових аспектах: колір фарб, колір матеріалів та колір світла (рис.18). Ці аспекти взаємодіють, формуючи загальне враження та атмосферу навчального середовища.

- Колір фарби: Вибір кольорів для фарбування стін та інших поверхонь визначає візуальну ідентичність приміщень. Дослідження вказують на те, що різні кольори можуть впливати на настрій та концентрацію студентів. Університет архітектурно-мистецького спрямування може використовувати художні кольори, які відповідають його специфіці та натхненню в мистецтві та архітектурі.
- Колір матеріалів: Вибір матеріалів для меблів, підлоги та інших деталей інтер'єру також важливий. Природні матеріали, такі як дерево чи камінь, можуть надати приміщенням автентичність та тепло. Імітація архітектурних елементів у внутрішньому дизайні може

сприяти створенню унікальності та відображенню специфічного напрямку університету.

- Колір світла: Використання природного та штучного світла грає ключову роль у створенні атмосфери простору. Надання можливості для регулювання яскравості світла та вибір сприятливих тонів може впливати на зручність та зосередженість студентів у навчальних аудиторіях та майстернях.

Рис. 18. Складові художнього рішення.

Художнє рішення повинно гармонійно поєднувати ці аспекти, створюючи стимулююче та інспіруюче оточення для навчання та творчості.

Мета — створити середовище, яке стимулює, але не відволікає увагу в надмірному розмірі.

Освітлення відіграє ключову роль у забезпеченні комфортного навчального середовища та ефективного управління енергією в університетських аудиторіях та інших навчальних приміщеннях. У зв'язку з зростаючими вимогами до енергоефективності та поліпшення фізичного середовища аудиторій, виникла необхідність оптимізації систем освітлення університетських приміщень. Результати досліджень ефективності освітлення в університетах вказують на такі

оптимальні вимоги до дизайну освітлення в аудиторіях: оптимальна освітленість, рівномірний розподіл світла, відсутність блиску та дискомфорту для очей.

З'явилося визначення ключових факторів, таких як площа приміщень, тип світильників, методи управління освітленням та режими роботи, які впливають на ефективність освітлення. Наприклад, для нових навчальних аудиторій та лекційних залів необхідно ретельно аналізувати архітектурні та інтер'єрні рішення, враховуючи джерела денного та штучного освітлення, для досягнення оптимальних показників.

Стосовно існуючих аудиторій, важливо переосмислити їх освітлювальні системи, з метою визначення найефективніших методів енергозбереження та впровадження передових практик управління та експлуатації освітлення. Для досягнення оптимальної концентрації та ефективного навчання студентів, важливо використовувати природне освітлення та уникаючи застосування флуоресцентних лампочок. Дослідження підтверджує, що флуоресцентне освітлення може викликати тривогу та головний біль у деяких людей. Отже, вибір теплих відтінків джерела освітлення є бажаним. Зокрема, застосування кращих систем освітлення може бути досягнуте шляхом врахування потреб користувачів та впровадження сучасних педагогічних підходів.

Для покращення ефективності систем освітлення у вищих навчальних закладах, слід переглянути застарілі системи та впроваджувати заходи з енергозбереження, сприяючи при цьому впровадженню передових практик управління та експлуатації освітлення разом з вдосконаленням освітлювальних систем.

Колір не лише слугує засобом прикрасити простір; його використання також може впливати на процес навчання. Зокрема, дизайнери навчальних закладів використовують кольори не лише для покращення навчального досвіду, але й для оживлення загальних приміщень та вираження "університетського духу". Важливо ретельно підібрати матеріали, які встановлюють тон для кампусу і сприяють узгодженості бренду, від класичних кольорів до комбінацій кількох кольорів у

складну композицію, це допомагає створити неповторний образ закладу, який буде впізнаваний та індивідуальний.

Ефективне використання кольору для визначення маршрутів та розмежування зон також грає важливу роль.[2] Наприклад, різні відділи чи поверхи навчального корпусу можуть бути позначені різними кольорами, як жовтим та зеленим. Використання кольорової підлоги, за допомогою різнокольорових плиток та дошок, може полегшити орієнтацію в незнайомих просторах.

Інститути та університети активно презентують себе майбутнім студентам та вказують на те, що використання навчальних кольорів та образів може сприяти встановленню міцного зв'язку. Проте цей підхід має свої проблеми. Більшість навчальних кольорів є агресивними для використання на банерах та друкованих матеріалах. Адміністрація навчальних закладів покладається на маркетинг і настоює на використанні точних відтінків у вищих технічних закладах для обробки інтер'єру. Хоча це може мати позитивні результати, особливо для спортивних споруд, які функціонують періодично, для внутрішніх приміщень, таких як студентські центри, це може бути трохи екстремальним.

Наприклад, використання графічних стандартних кольорів королівського синього та інтенсивного жовто-золотого в інтер'єрі продемонструвало позитивні результати. При розробці кольорової палітри важливо враховувати маркетингову функцію для привертання уваги майбутніх студентів та їхніх батьків.[3]

Для суспільного простору, такого як університетський центр, бажано використовувати кольорову палітру, яка базується на світлих відтінках класичних кольорів, наприклад, натхненну блакить і золото, але з пом'якшеною інтенсивністю. Для повного перефарбовування інтер'єру рекомендується використовувати нейтральні відтінки, а класичну гаму можна застосовувати як акценти в окремих місцях.

Неможливо фарбувати всі чотири стіни в аудиторії одним кольором. Замість цього можна створити домінуючу стіну або акцент в передній частині приміщення, щоб полегшити візуальне враження студентів, наприклад, синьо-зелений або зелений природний колір, в той час як бічні стінки можуть мати більш м'які та

нейтральні відтінки. Студенти не завжди сприймають основні кольори позитивно, оскільки вони можуть здаватися занадто "дитячими". Молодь легше сприймає кольори, які пов'язані з модними тенденціями, наприклад, гірчичним або помаранчевим. Використання популярних кольорів допомагає студентам відчути, що їх оточує сучасне середовище.

Відтінки помаранчевого кольору створюють відчуття комфорту, гармонії та тепла, налаштовують на позитивні емоції і сприяють розвитку творчих здібностей. Вони пробуджують мрійливість і допомагають сконцентрувати увагу під час зайнять. Також, у інтер'єрі навчальних приміщень можна використовувати жовтогарячі відтінки, які сприяють активній діяльності (рис.19).

Рис. 19. Відтінки помаранчевого та жовтогарячого кольору.

Блакитний колір та його відтінки мають здатність заспокоювати та розслабляти нервову систему, тому їх рекомендується використовувати у коридорах, рекреаційних зонах, кімнат для відпочинку та аудиторій для творчих зайнять (рис.20).

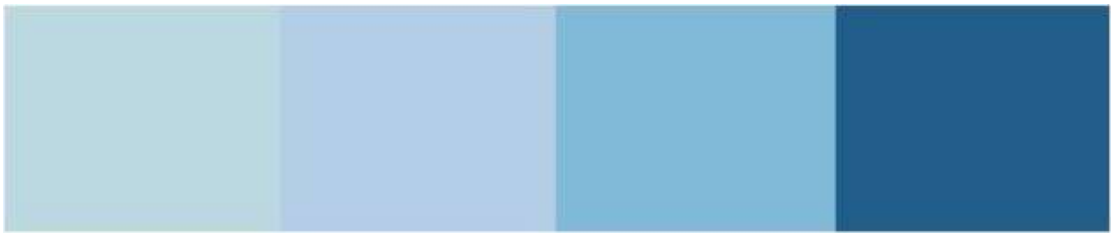

Рис. 20. Відтінки блакитного кольору.

Білий колір є базовим, і використовується для створення почуття захищеності, щирості та чистоти в середовищі для студентів. З використанням

білого, сірого і чорного, тобто ахроматичних кольорів, можна створити спокійну колірну атмосферу в приміщенні. Загалом ахроматичні кольори використовуються в художніх та мистецьких аудиторіях, де працюють з різними кольорами (рис.21).

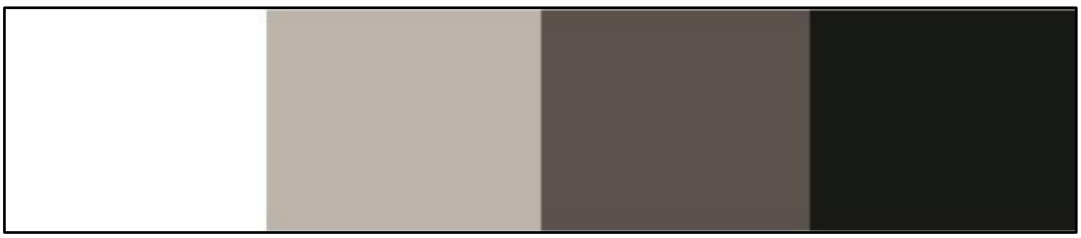

Рис. 21. Ахроматичні кольори.

Блідий або світло-зелений колір є дуже ефективним у дизайні бібліотек, оскільки це пасивний колір, який сприяє тиші та зосередженості. Щодо коридорів, рекомендується використовувати більш яскраві та оживлені кольори, оскільки їх мета - спонукати людей до переходу між аудиторіями.

Деякі наукові дослідження підкреслюють важливість врахування місця розташування закладу при виборі кольорової палітри. Наприклад, якщо навчальний заклад розташований в холодному кліматі, можливо, не доцільно обирати холодний синій як акцентний колір. Інші дослідження вказують на те, що жовта гама може добре підходити для математичних дисциплін. [3]

Колір може бути використаний як навігаційний засіб для створення відчуття ідентичності в різних частинах університету. Наприклад, наукові аудиторії та прилеглі коридори можуть бути пофарбовані одним кольором, а для аудиторій музики та мистецтва можна обрати іншу гаму. Такий підхід сприяє відчуттю спільності серед студентів.

Важливо уникати використання інтенсивного кольору для всіх стін одного приміщення, оскільки це може призвести до зайвого стимулювання. Наприклад, якщо всі стіни аудиторії мають яскравий помаранчевий колір, це може бути надто стимулюючим для студентів. Краще використовувати білий колір на одній стіні та інший відтінок, який відповідає задуму, на інших стінах.

Ще одним аспектом художнього рішення в дизайні інтер'єру є колір матеріалу. В сучасних закладах вищої освіти актуальним вважається використання кольорів природних матеріалів, які володіють характерною текстурою. Ці

матеріали можуть мати дрібну, середню або крупну текстуру, такі як керамограніт, корк, тканина, мармур, кахель, дерево (рис. 22). Кольори, які характерні для природних матеріалів, часто відносяться до теплих відтінків і широко використовуються у створенні навчального середовища.

Рис.22. Оздоблювальні матеріали: а) дерево; б) корок; в) мішковина; г) мармур; ґ) кахель; д) керамограніт.

3.6. Закономірності формування інтер'єру навчальних приміщень.

Сучасні середовища продовжують співпрацювати та залишаються популярними. Переосмислення навчального простору призвело до розвитку дизайну інтер'єру в закладах вищої освіти. Збільшення доступу до мобільних меблів спрямовано на створення гнучкого простору, щоб студенти та викладачі могли створювати конфігурації, що відповідають конкретним навчальним потребам чи завданням. Шляхом кодування меблів та застосування різних кольорів можна відзначити різні простори. Якщо об'єкт не знаходиться у визначеному просторі, персонал може легко визначити його та повернути його до власного середовища.

Технічне обладнання стає ключовим аспектом дизайну творчих майстерень, зокрема інтеграція різноманітних технологій. У світлі швидкого розвитку бездротових технологій відбувається перехід від провідних з'єднань до безпровідних для передачі даних. Проте, вирішення проблеми з живленням залишається актуальним завданням. Зокрема, розширення терміну служби акумуляторів полегшує мобільність учасників, але існує потреба в правильній координації для забезпечення ефективного живлення майстерень. Важливою частиною організації творчих майстерень є також системи передачі даних. Учасники можуть легко підключати свої пристрої до спільних консолей, демонструвати свою роботу на великих екранах та спільно працювати над проєктами.

Зокрема, важливим є інтегроване використання інтернет-технологій, де майстерні стають центрами для обміну цифровими ресурсами, сприяючи знаходженню, сортуванню та інтерпретації різноманітних творчих матеріалів.

Меблі в сучасних навчальних закладах повинні враховувати як університетські, так і технологічні потреби, забезпечуючи простір для роботи з персональними ноутбуками, планшетами та телефонами студентів. Це стає не лише зручною частиною навчання, але й сприяє використанню технологій у навчальному процесі. Викладачі та навчальні програми активно сприяють правильному використанню технологій для пошуку інформації, сортування та інтерпретації величезної кількості довідкових матеріалів. Фізичне розміщення меблів у навчальних аудиторіях має важливе значення, оскільки воно впливає на процес навчання.

Теорія щодо комунікації у навчанні вказує на те, що розташування меблів має визначальний вплив на взаємодію викладача із студентами, а також на взаємодію між самими студентами. Крім того, вони впливають на залучення, мотивацію та зосередженість під час занять. Таким чином, організація простору та меблів є ключовим елементом успішного навчального середовища.

Щодо вибору матеріалів для інтер'єру навчального простору, наразі спостерігається столітня боротьба між комфортом/естетикою та

довговічністю/потребою в ремонті, яка зараз стала простішою завдяки новим технологіям. Раніше дизайнерам доводилося обирати між цими факторами, але тепер можна отримати і те, і інше. Наприклад, сучасні варіанти вінілу представляють безліч фактур, багато з яких імітують інші матеріали, а не сам вініл. Деякі модифікації вінілу навіть мають властивості самолікування, захищаючи поверхню від подряпин олівців чи ручок. Також існують вінілові покриття, що імітують метал або райдужні відтінки. Вініл залишається добрим вибором для навчальних закладів, які шукають тривалі матеріали. Однак деякі дизайнери віддають перевагу тканинам та тканинам із друкованими візерунками. Важливо розглядати обидва варіанти для досягнення найкращого рішення та відповідного дизайну інтер'єру. Існують тканини з вологостійкими властивостями, які досягаються за рахунок просочення волокон, і такі тканини легкі у користуванні та чищенні. Якщо вибір падає на тканину, що не має властивостей водостійкості або довготривалості, рекомендується принаймні обробляти її захисними покриттями для меблів.

Однак, варто акцентувати увагу на естетиці та розширенні діапазону довговічного вибору, щоб мати більше можливостей для внутрішнього оздоблення. Сучасна тенденція спрямована на автентичність, і студенти віддають перевагу конструкціям, які відображають їхню індивідуальність та внутрішній світ. Використання природних матеріалів, таких як камінь або дерево, дозволяє трансформувати традиційний історичний простір у сучасний. Оздоблення деревиною є легким способом візуально додати тепла до середовища. Завдяки новітнім технологіям виробництва, тепер можна виготовляти пластичний ламінат, керамічні плитки та вінілові плівки на основі металевих панелей, які чудово замінюють деревину, але за функціональними характеристиками не поступаються їй.

Тенденції з часом можуть змінюватися, але деякі ідеї і напрями можуть тривати. Різноманіття кольорів, матеріалів, меблів та обробки інтер'єру продовжує зростати, створюючи широкий спектр можливостей для створення унікальних та інноваційних навчальних просторів.

ВИСНОВОК ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ

Перед тим як розпочати проєктування закладу вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, було опрацьовано законодавчу та нормативну документацію; ДБН В 2.2-3:2018 освітні заклади, що включають конкретні правила та вимоги правила щодо проєктування, конструкцій та дизайну технічних закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. Базові вимоги є основою громадського проєктування і слід дотримуватися вище зазначеного: законодавчої і нормативної бази уряду України, санітарно-ергономічних норм, щоб спроєктувати безпечне, комфортне середовище для навчання.

Розглянуто та проаналізовано рекомендації науковців галузі архітектури та проєктування, таких як С. М. Лінд, А.Л. Гельфонд і Е. Нойферт та інші, бо це проєктування складного комплексу університету архітектурно-мистецького спрямування передбачає непросту структуру приміщень різних за функціональністю та обладнанням, щоб створити єдиний комплекс простору університету архітектурно-мистецького спрямування.

Виявлені під аналіз важливі чинники для проєктування університетів архітектурно-мистецького спрямування, що буду відображати: чіткість функціонального і навчального процесу; створення необхідного комфорту для студентів та персоналу університету архітектурно-мистецького спрямування.

Раціональні функціональні структури університету формуються на об'єднання окремих приміщень в основні зони: навчальні, навчально-виробничі; фізкультурно-спортивні, бібліотека, клубно-видові, громадського харчування, медичного обслуговування, адміністративно-службові, допоміжні та підсобні.

Особливо значення має навчальний простір як головна функція університетів архітектурно-мистецького спрямування. Залежно від навчального обладнання та специфіки дисциплін, необхідно проєктувати відповідні приміщення, не забуваючи про адаптацію та гучність.

Було розглянуто безліч дослідів щодо впливу кольору на процес навчання. На основі цього досвіду колір став складним фізично-психічним інструментом для дизайнера, що проєктує простір університету архітектурно-мистецького спрямування. Кольорова гама додає навчальному середовищу “університетських дух” та інше.

Під час розробки дизайн-рішення необхідно ретельно продумати набір матеріалів, що буде тоном для університету і допоможе підтримувати узгодженість його бренду.

Переосмислення навчального простору, в результаті дало розвиток дизайн інтер’єру в університетах архітектурно-мистецького спрямування. Збільшення варіантів мобільних меблів мало на меті створення гнучкого простору, щоб студенти та викладачі могли створити конфігурації, що сприяють певній навчальній потребі чи завданню.

Меблі повинні вміщувати як університетські, так і керовані технології, при цьому все ж розміщувати персональні ноутбуки, планшети та телефони студентів. Посилення зосередженості на естетиці в поєднанні з більшим діапазоном довговічного вибору дозволило отримати більш широке розмаїття та більше варіантів внутрішнього оздоблення. Незважаючи на тенденції, що приходять та зникають, все одно будуть збільшуватись асортименти кольорів, матеріалів, меблів та варіантів обробки інтер’єру.

Наведений перелік рекомендацій щодо художнього оформлення навчальних приміщень у закладах вищої освіти включає кілька ключових пунктів, і головним серед них є створення сприятливого для навчання кольорового оформлення закладів даного типу, спрямованого на створення теплої та мотиваційної атмосфери для студентів та викладачів. Виділяють три основні аспекти, які впливають на загальне враження від освітнього простору: колір фарб, колір матеріалів та колір світла. Надто важливо, щоб кольори не були надто набридливими, але можуть включати відтінки помаранчевого, жовтогарячого, жовтого, блакитного та білого.

РОЗДІЛ 4. ЗАСОБИ ТА ПРИЙОМИ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ (НА ПРИКЛАД КНУБА).

4.1. Вихідні дані. Загальні положення, технічне завдання на виконання проєкту

Для проєктної частини магістерського диплому було обрано ділянку Київського Національного університету будівництва і архітектури, що знаходиться за адресою: Повітрофлотський просп., 31, Київ, Україна, 03037.

Взято навчальний корпус архітектурного факультету для проєктування дизайну інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, що розробляється згідно до завдань з дипломного проєкту ступеня Магістр.

Місце розташування архітектурного корпусу: вулиця Преображенська, 2, Київ, Україна, 02000 (рис.23).

Київський національний університет будівництва і архітектури був заснований 17 квітня 1930 року, попередньо відомий як Київський будівельний інститут. Організований інститут розташувався в класичній будівлі по просп. Перемоги, 10 (бульвар Т. Шевченка). У 1939 році новий інститут перейшов у підпорядкування народного Комісаріату з будівництва і отримав назву Київський інженерно-будівельний інститут (КІБІ). У 1963 році інститут переїхав до нового головного корпусу по Повітрофлотському проспекту, 31, збудованому за проєктом авторського колективу архітекторів Гопкала В.І., Катка Л.Б., Ліберберга М.Р. в стилі пізнього індустріального конструктивізму. [25] Частина приміщень КІБІ, а саме геодезичний корпус, профілакторій та гуртожиток розташувалась у комплексі дореволюційних будівель по вул. Освіти, 5. У 1965-1966 році по вул. Освіти, 3 був зведений сучасний спортивний комплекс з стадіоном та триповерховим спортивним корпусом, в якому передбачили басейн і спортивні зали. Комплекс був збудований за проєктом архітекторів Н.А. Гусева, Л.Б. Катка та М.Р. Ліберберга. У березні 1976 року Київський інженерно-будівельний інститут було нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора за успіхи в підготовці фахівців і високий рівень наукових досліджень. 31 березня 1976 року було видано наказ, у

відповідності з яким інститут отримав назву Київського ордену Трудового Червоного Прапора інженерно-будівельний інститут. [25]

У 1978 року до головного корпусу був добудований 4-поверховий корпус з аудиторіями та кабінетами, який був з'єднаний з будівлею інформаційно-обчислювального центру. Згодом, у 1982 році була споруджена будівля для архітектурного факультету, архітекторами якої стали Л. Філенко, М. Гершензон, В. Коробка.

Київський національний університет будівництва і архітектури (КНУБА) має в своєму складі 7 навчальних корпусів, які об'єднують 267 аудиторій з загальною кількістю місць, що становить 10 210. Університет також розпоряджається 4 конференц-залами з вмістом від 32 до 150 місць, а також залами для Вченої ради на 129 місць і актовою залою на 613 місць. Крім того, в складі університету є 8 гуртожитків, які надають 3400 місць для проживання, їдальня на 80 місць, 6 буфетів на 92 місця, кафе на 40 місць, фельдшерський пункт, 5 пам'ятних знаків і навчально-оздоровча база "Будівельник". Крім того, університет має 2 спортивні майданчики, спорткомплекс, басейн, спортивно-тренувальний зал та стадіон зі штучним покриттям.

Кампуси включають :

1. «Головний корпус»,
2. «Ліве крило»,
3. «Праве крило»,
4. «Прибудова»,
5. «Лабораторний корпус»,
6. «Архітектурний корпус»,
7. «Спортивний корпус»,
8. «Студмістечко»,
9. «Бібліотека»,
10. «Військовий корпус»,
11. «Геодезичний корпус».

На генплані зображено розташування корпусів (рис.24).

Рис.23. Знімок супутника території КНУБА.

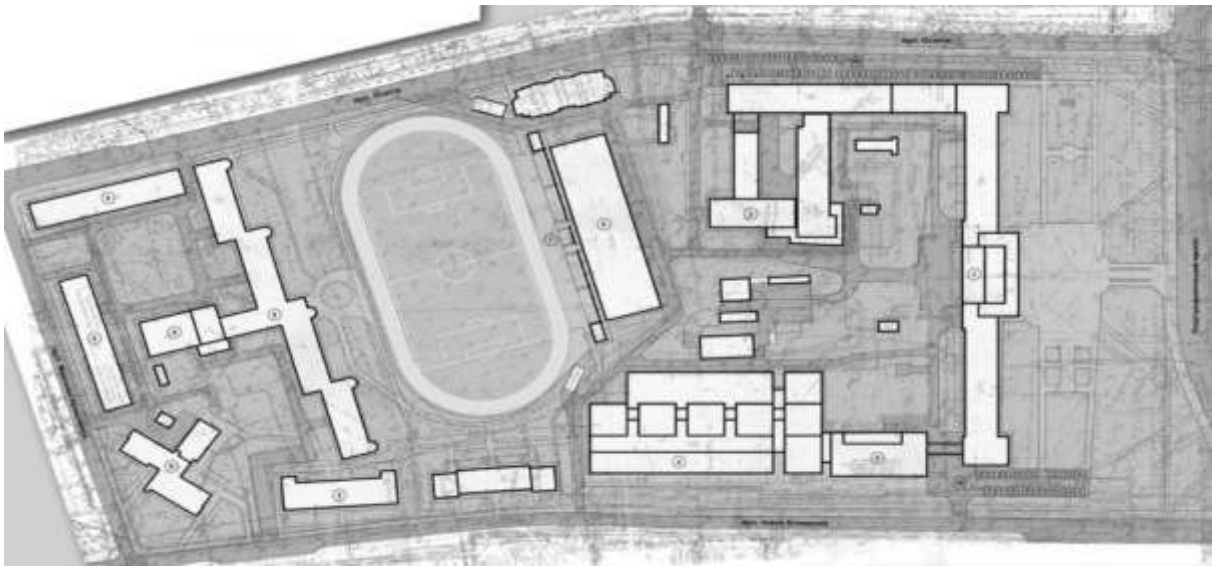

Рис. 24. Ситуаційний план.

Творці будівлі архітектурного корпусу – архітектори Л. І. Філенко, В. Л. Коробко, М. Ш. Гершензон, та інженер-конструктор Л. Є. Ліновіч, використали досить просту функціонально-планувальну концепцію як основу свого проєкту. Заклад має три поверхи. [25]

На даний момент на першому поверсі архітектурного корпусу є: хол, санвузли, підсобні приміщення, навчальні та художні аудиторії, лекційні зали,

лабораторії, кафетерій, зону для комерційної діяльності, кабінети викладачів, господарські та підсобні приміщення (рис. 25).

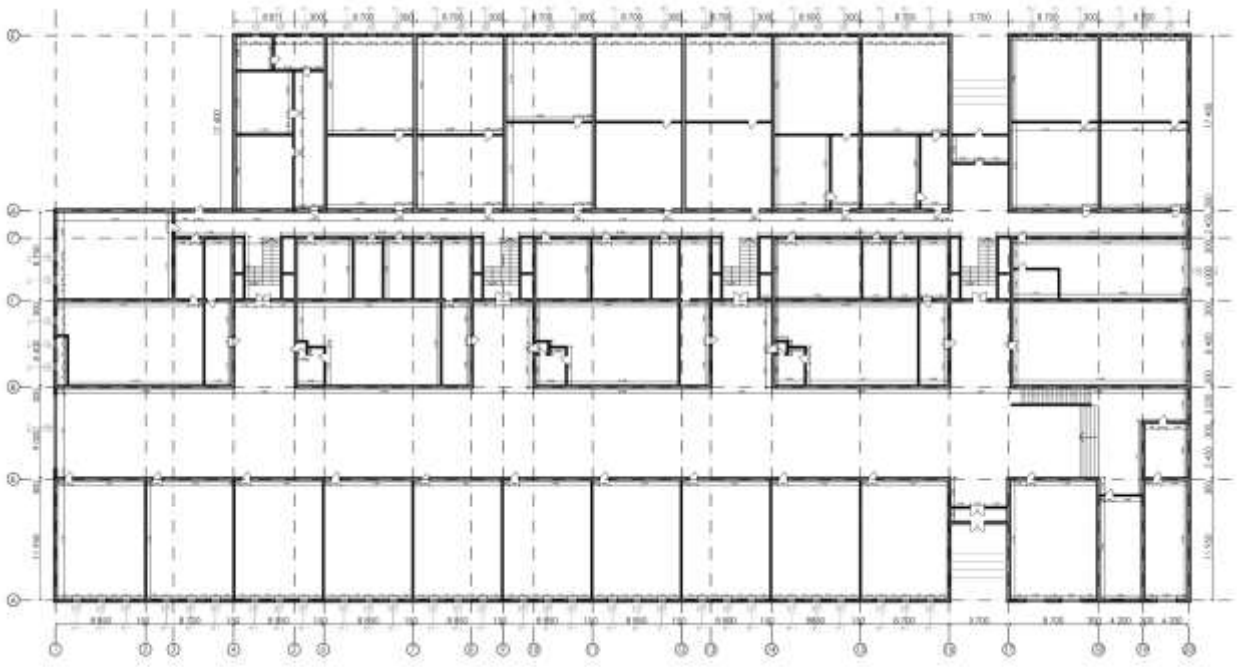

Рис. 25. Обмірний план першого поверху.

Другий поверх в більшості містить адміністративні кабінети, кабінети викладачів архітектурно-мистецького напрямку, але й аудиторії для практичних зайнять також присутні (рис.26).

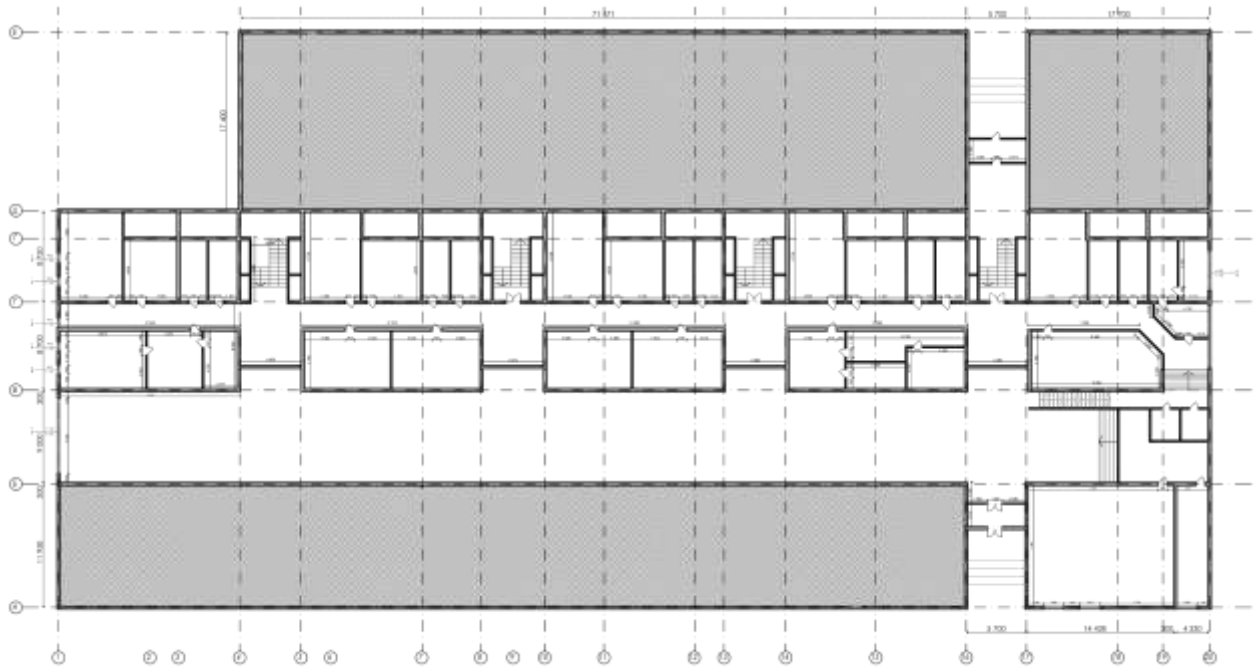

Рис. 26. Обмірний план другого поверху.

Третій поверх архітектурного корпусу призначений для студентів старших курсів та навчальних заходів, включаючи зали для малюнка, живопису, бібліотеку та приміщення для друку (рис.27).

Рис. 27. Обмірний план третього поверху.

Автори проєкту використали лінійну, але водночас компактну об'ємно-просторову структуру з широким корпусом як основу, централізувавши основні приміщення у центральній частині, які не потребують природного світла, та створили велику рекреаційну зону з верхнім і боковим освітленням, яка фактично є залою для багатофункціонального використання та є ключовим композиційним центром споруди. Групові аудиторії також реалізовані нестандартно – вони отримують природне світло через ліхтарі у покритті, що дозволяє компактно розташувати навчальні приміщення. Процес створення таких індивідуальних елементів, включаючи ліхтарі, був піонерським, і відбувався експериментально на базі "КИЇВЗДНІЕПА".[26] Використовуючи аналогічний профіль ліхтаря з Бельгії, знайдений у західному журналі, автори працювали над деталями і вдосконаленням дизайну, виконуючи численні спроби і помилки. Важливо відзначити, що недоліки у функціонуванні на даний момент не є наслідком конструкційних недоліків, але, скоріше, свідчать про відсутність належного та необхідного технічного обслуговування протягом експлуатаційного періоду.

Що стосується аранжування території, воно відображає подібний стан із фасадами. Функціональний простір є застарілим, і деякі елементи конструкцій та

покриття вимагають реконструкції. Університетська територія не має достатньо місць для відпочинку, рекреаційних зон, паркінгу та інших необхідних об'єктів. Загальний вигляд благоустрою має залишки радянського стилю та не відповідає статусу цього навчального закладу.

Технічне завдання передбачає створення функціонально-планувального рішення та дизайн-проєкту для аудиторій малюнку та живопису і скульптури відповідно до сучасних тенденцій та вимог вищої освіти. Аудиторії мають відзначатися світлістю, просторістю та бути обладнані художніми меблями та зонами для зберігання художніх матеріалів. Важливим є створення атмосфери, що надихає студентів на творчість і задоволення від часу, проведеного в аудиторіях.

Художні аудиторії повинні мати світлі кольори, які не перешкоджатимуть вивченню кольору та його властивостей. Майстерні для малювання мають бути добре освітленими, а декор кабінетів повинен створювати творчу атмосферу.

Для виконання робіт використовуються програми Adobe Photoshop для створення концептуального колажу, GRAPHISOFT ArchiCAD — для робочих креслень та Cinerender — для розробки візуалізацій.

4.2. Дизайн-концепція інтер’єру основних навчальних приміщень

Дизайн-концепція ґрунтується на створенні затишної та творчої атмосфери через використання спокійних та контрастних кольорів, яскравого освітлення та природних матеріалів. Вибір круглих, легких форм, таких як коло, хвилясті лінії та заокруглені квадрати, використовується для створення гнучкого освітнього середовища, що сприяє мотивації та розвитку студентів. Основна мета полягає в створенні гнучкого освітнього простору, який стимулює та розвиває студентів.

Концепція проєкту інтер'єрів для закладу вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування базується на переконанні, що сучасні освітні приміщення не повинні виглядати нудно та академічно, як це можуть уявляти багато людей, асоціюючи їх із словом "університет". Колір є потужним засобом впливу на психіку людини, а в освітньому процесі він відіграє ще більш значущу

роль. Колірні рішення в інтер'єрі відіграють суттєву роль у стимулюванні освітнього процесу. Таким чином, інтер'єр творчих майстерень відрізняється від традиційних. Основним колірним рішенням для навчального закладу є яскраві кольорові акценти, спрямовані на підтримку творчого процесу.

Аналізуючи вплив кольору на студентів, було визначено, що використання не більше трьох кольорів у внутрішньому оформленні приміщення має важливе значення. Таким чином, були обрані такі відтінки, як білий, блакитний та помаранчевий. Білий, як основний колір, створює основу інтер'єру, сприяє розвитку творчої уяви. Блакитний та помаранчевий обрані як додаткові кольори, які гармонійно вписуються у композиційне рішення та позитивно впливають на психологічний та розумовий розвиток студентів. Ці кольори сприяють створенню затишної та продуктивної атмосфери в художніх аудиторіях. Був розроблений концептуальний колаж, який передає заплановану атмосферу в художніх аудиторіях для закладу вищої освіти в галузі архітектурно-мистецького напряму (рис. 28).

Концепція також ґрунтується на гармонійному поєднанні елементів сучасності та минулого. Це визначається використанням сучасного дизайну інтер'єру, колірних рішень та сучасних меблів, які доповнюються історичними деталями, такими як колони, арки, подіуми та скульптури. Ця інтеграція створює унікальний образ інтер'єру, в якому сучасність і традиції взаємодіють, вражаючи естетичністю та створюючи особливу атмосферу. Сполучення інновацій та історичних елементів надає приміщенням особливий характер, який відзначається не лише стильністю, але й враховує історичний контекст та цінності.

Рис. 28. Концептуальний колаж.

4.3. Функціональне зонування та просторова організація приміщень

На основі вихідних даних та технічного завдання розроблено концепцію функціонально-планувального рішення для вищого навчального закладу.

Перший поверх призначений для використання студентами, викладачами та іншими відвідувачами, і обладнаний широкою вхідною зоною, яка плавно переходить у зону відпочинку. Перший поверх архітектурного корпусу має такі основні розміри конструкції: Висота поверху – 3600 мм, площа першого поверху становить приблизно 6200 м². Спеціально відведена частина простору призначена для користування студентами, включаючи зону відпочинку та канцелярію. Також на першому поверсі розташована міні-кафе-зона, призначена для того, щоб відвідувачі, учні та викладачі могли відпочивати та проводити час, вільний від навчальних занять. На поверсі досить велику площу займають майстерні, лекційні аудиторії, аудиторії для практичних занять та аудиторія для скульптури, яка була розроблена (рис. 29):

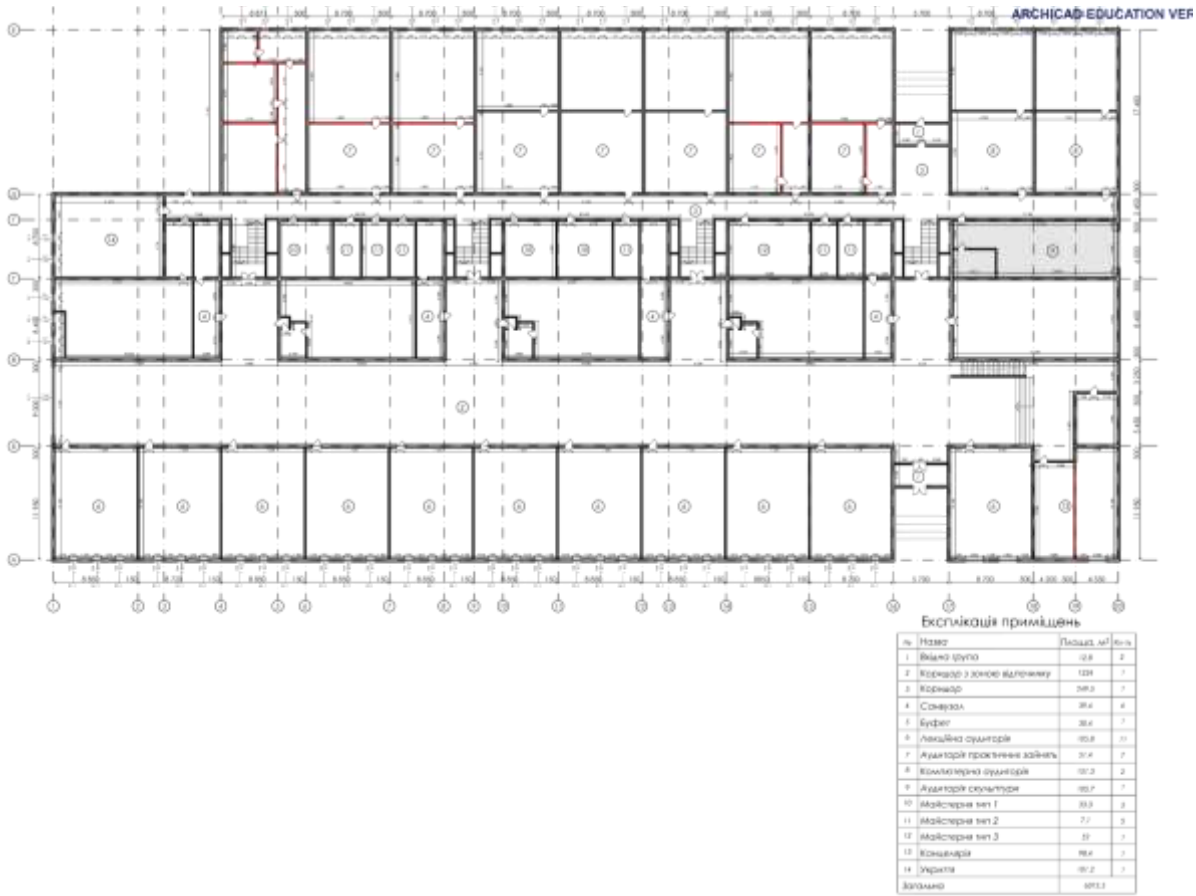

Рис.29. Експлікація приміщень першого поверху.

Другий поверх будівлі (рис. 30) розкриває свою функціональну організацію та призначення через розміщення різноманітних приміщень. Зазначені приміщення включають в себе:

- Аудиторії для практичних занять.
- Кабінети для викладачів.
- Деканат.
- Інші адміністративні пункти.

Кабінети для викладачів розташовані поруч із аудиторіями, забезпечуючи зручний доступ викладачів до місць проведення занять. Ці кабінети служать робочим простором для підготовки лекцій, проведення консультацій зі студентами та виконання інших завдань, пов'язаних з викладацькою діяльністю. Деканат, розташований також на другому поверсі, відіграє ключову роль у веденні адміністративних справ. Тут знаходяться офіси декана та його заступників. Площа другого поверху становить приблизно 1721 м².

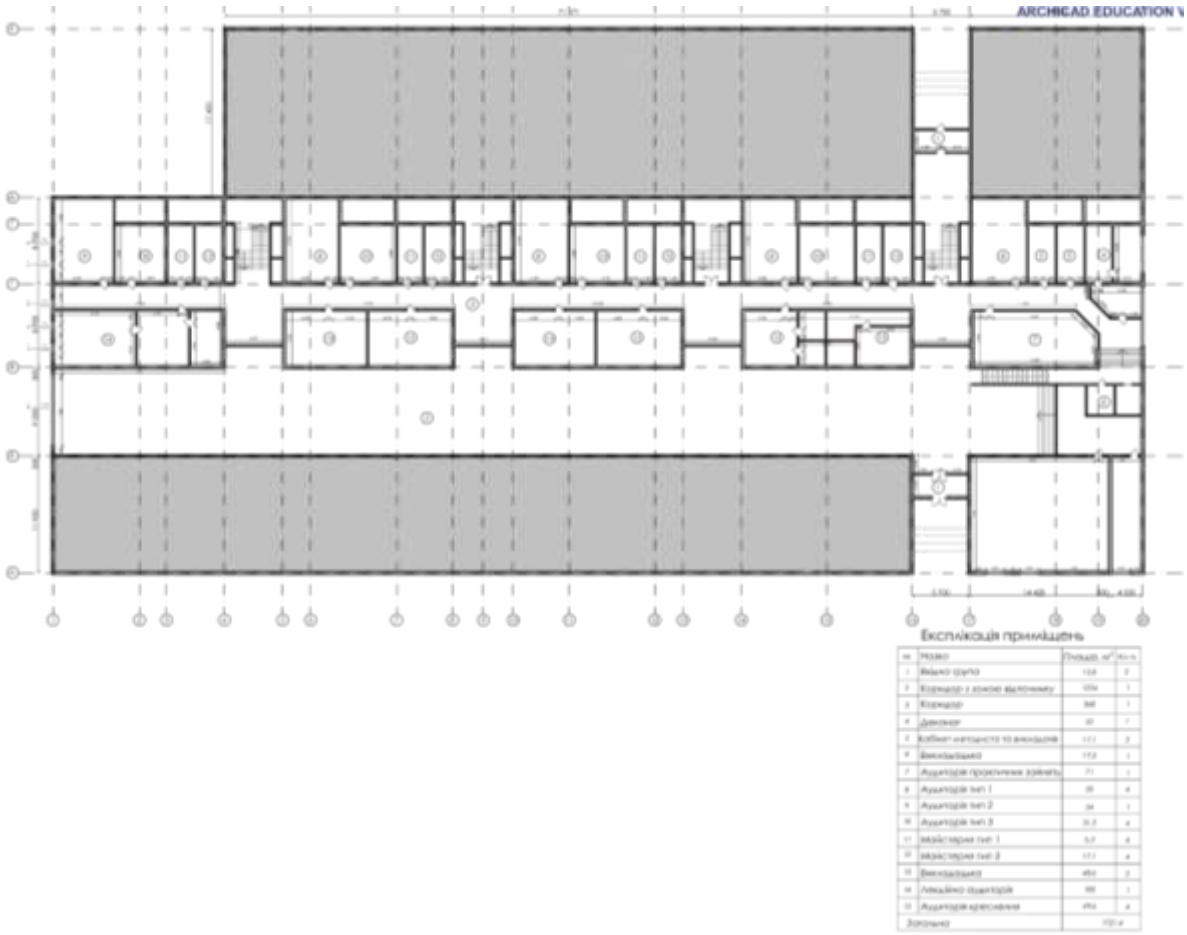

Рис. 30. Експлікація приміщень другого поверху.

Третій поверх архітектурного корпусу особливо виділяється своєю функціональною організацією (рис. 31). На цьому рівні розташовані приміщення, спеціально призначені для студентів старших курсів, створюючи умови для їхнього спеціалізованого навчання та досліджень. Окрім того, на третьому поверсі розташовані зали для малюнка і живопису, які слугують не тільки місцем для творчого самовираження студентів, але й платформою для проведення художніх заходів та майстер-класів. Зручна локація бібліотеки на третьому поверсі забезпечує легкий доступ для використання її ресурсів під час навчального процесу та підготовки до досліджень. Додатково, на цьому поверсі також розташовано приміщення для копіювання. Площа третього поверху становить приблизно 3235 м^2.

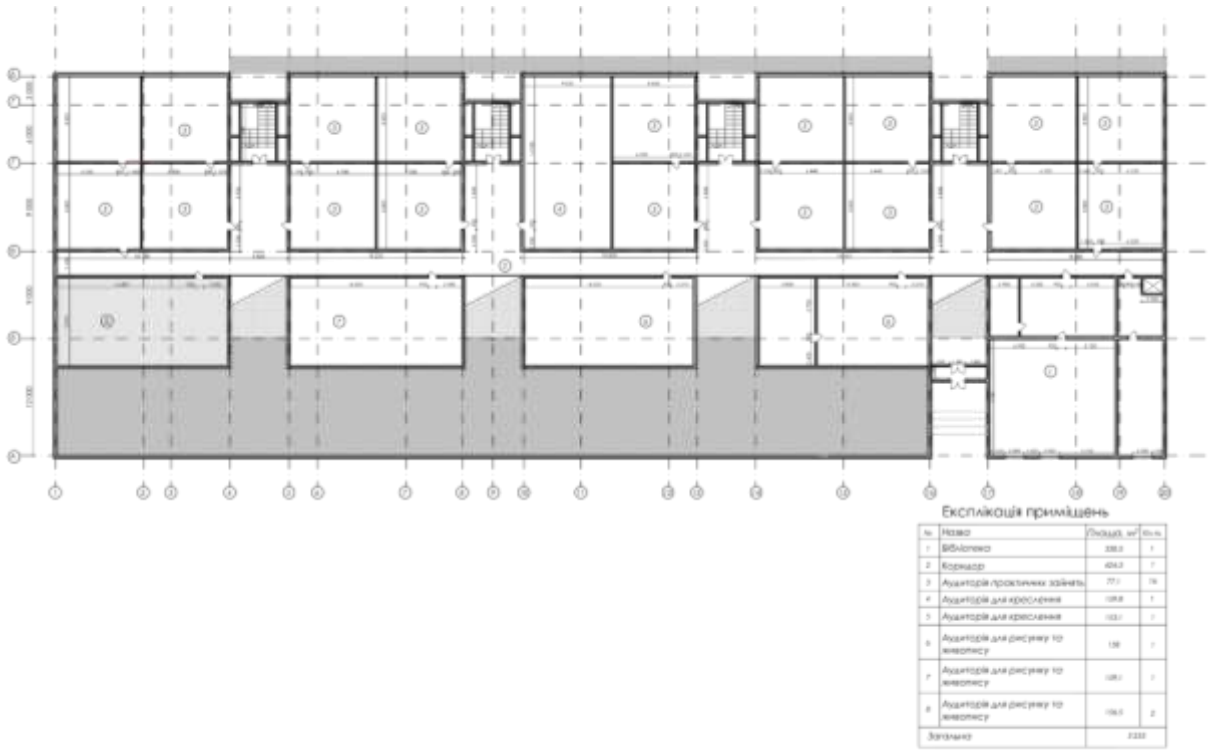

Рис. 31. Обмірний план третього поверху.

Всі приміщення на горизонталі пов'язані прямолінійними коридорами та зонами для відпочинку, в той час як по вертикалі їх об'єднує чотири сходові клітини. У процесі проєктування інтер'єру навчальних приміщень вищого навчального закладу основний акцент був зроблений на ергономіці, функціональності та естетиці. Внутрішнє обладнання будівлі включає сучасне художнє обладнання, нові інструменти та спеціалізовані меблі. Декор та розташування необхідних художніх інструментів були вибрані відповідно до дизайн-концепції, а меблі та обладнання були підібрані з урахуванням функціонального зонування та призначення приміщень.

Були розроблені два приміщення в архітектурному корпусі:

1. Майстерня для занять скульптурою на першому поверсі, поруч із буфетом і сходовою клітиною, площею 105,7 кв. м.

У розробці аудиторії скульптури передбачено використання підвісної стелі типу Армстронг (касетної) з алюмінієвими або оцинкованими плитами розміром 600 × 600 мм. Такий вибір обумовлено її естетичним виглядом, довговічністю, вологостійкістю і екологічністю, що робить її популярною в промислових, адміністративних і громадських об'єктах. Касетна стеля також використовується в

офісах, басейнах, ресторанах і медичних закладах, забезпечуючи високу гігієнічність і пожежну безпеку. Обрано панелі розміром 600 × 600 мм для простоти монтажу та технічного обслуговування.

Усередині стелі розміщено системи кондиціонування, вентиляції, пожежогасіння та сигналізації. Для системи вентиляції та кондиціонування обрано касетний блок Gree Free Match GKH(18)BA-K3DNA2A/I. Також встановлено настінні та підвісні світильники для забезпечення штучного освітлення з теплим білим світлом, ідеальним для продуктивної роботи, а саме: світильник MAYTONI 40642. В якості основного елементу, що підкреслює тематику використання природніх матеріалів, було обрано люстру LERGRYN від дизайнера Akanksha Deo. Абажур цієї люстри виглядає так, ніби його виготовили власноруч із використанням тканини. Унікальний дизайн абажура створює особливий ефект світла, яке проникає через його вирізи, наповнюючи кімнату теплою та спокійною атмосферою.

Для декорування підлоги в аудиторії для занять зі скульптури був використаний кахель від італійського виробника Gresmanc. Внутрішні стіни приміщень прикрашені трьома різними матеріалами: керамічною плиткою, вологостійкою шпаклівкою у відтінках синього та білого кольорів, а також доповнені декоративними шпалерами у відповідних відтінках для підтримання колірної гами й концепції інтер'єру.

Для створення атмосфери та відображення призначення аудиторії використано спеціально розроблені стелажі, що адаптовані до розмірів приміщення та різної висоти полиць. Унікальна раковина Albume в аудиторії виглядає як поєднання різноманітних геометричних форм, що визначають її цілісність і виражають тонкий баланс між їх складовими частинами.

2. Аудиторія для занять живописом і рисунком на третьому поверсі, площею 158 кв. м.

Щодо освітлення, було прийнято рішення обрати світлодіодну панель MAXUS, яка розташована не лише на стінах, але також на балках аудиторії, створюючи яскравий та ефективний світловий дизайн. Паралельно до цього, для

доповнення освітлення присутні торшери та точкові настінні світильники RIGHT SELECTION, які вдало доповнюють загальний концепт освітлення в приміщенні.

Підлога, в цій аудиторії, вражає своєю оригінальністю. Використано керамограніт Almera Ceramica Remzi TERAZZO, який відтворює різні відтінки акцентних кольорів аудиторії, створюючи враження, наче бризги фарби розсипані на полотні.

Зокрема, для виділення зони з натюрмортами та скульптурами, використано білий колір подіуму, який вигідно підкреслений застосуванням керамограніту синього кольору.

Колірні рішення для стін художньої аудиторії дуже дбайливо продумані. Хоча основний колір фарби – білий, що сприяє сприйняттю чистоти, проте особливий акцент створює синій відтінок для виділення окремих зон аудиторії. Крім того, на стінах розташовані шпалери, які відтворюють колірну гаму концепції, створюючи гармонійний та стильний інтер'єр.

Одна зі стін приміщення привертає увагу за рахунок використання оголеної та застарілої цегли. Це створює автентичний вигляд, на фоні якого гіпсові предмети та натюрморти виглядають особливо переконливо.

У приміщенні рисунку й живопису використано декоративні, гіпсові колони різних видів та висот, що підкреслюють художню атмосферу. Також присутні приклади робіт учнів школи, додатково підкреслюючи художні досягнення студентів у цьому приміщенні.

Отже, основним завданням було намагання привнести світла і кольору в інтер'єр, зберегти вихідний обсяг простору, якщо це можливо, утримати його відкритим та просвітленим, зробити загальні приміщення легкими, прозорими і зручними для роботи, при цьому зберігаючи відчуття смаку. Таким чином, кожне приміщення призначено мати свій унікальний акцент, що унеможливить його сплутати з будь-яким іншим, при цьому зберігаючи гармонійні зв'язки між ними. А різноманітні комбінації та ефекти створюють багатогранну палітру художнього полотна.

ВИСНОВОК ДО ЧЕТВЕРТОГО РОЗДІЛУ.

Отже, у четвертому розділі здійснено детальний аналіз архітектурного контексту та вхідних даних для проєкту. Об'єкт розташований за адресою: вулиця Преображенська, 2, Київ, Україна, 02000. Створено технічне завдання, в якому чітко визначено завдання розробки дизайн-проєкту для аудиторії скульптури та аудиторії рисунку й живопису. Ключовою вимогою є створення затишної атмосфери в спокійних, теплих кольорах.

Після уважного ознайомлення з технічним завданням сформовано функціонально-планувальні рішення для закладу вищої освіти з архітектурно-мистецьким спрямуванням. Визначено кількість зон та надано опис їх розташування.

Створено схеми розташування меблів у кожній аудиторії, які відповідають нормам та стандартам. У комплексному дизайн-рішенні дотримані функціонально-ергономічні принципи, що забезпечили комфорт та сучасний рівень навчального середовища. Це дозволило спроєктувати оптимально ергономічні властивості простору аудиторій і майстерень, створивши приємне та сучасне університетське середовище в КНУБА.

Описано просторове наповнення аудиторій, зроблено детальний опис меблів та визначено їх функціональність. Також, здійснено вибір та опис оздоблення освітніх просторів, включаючи аналіз матеріалів, з яких виготовлені предмети, що є частиною проєкту.

Застосування спокійних і контрастних кольорів, яскравого освітлення та природних матеріалів створює затишну та творчу атмосферу. Використання круглих та легких форм, таких як коло, хвилясті лінії та заокруглені квадрати, допомагає створити гнучке освітнє середовище, сприяючи мотивації та розвитку студентів.

Кольорове рішення, інтегроване в дизайн, використовує білий як основний колір, що стимулює творчу уяву, а блакитний та помаранчевий як додаткові кольори, гармонійно вписані в композицію і сприяють психологічному та розумовому розвитку студентів. Додатковий акцент на поєднанні сучасного

дизайну та історичних елементів створює унікальний образ інтер'єру, який об'єднує інновації та традиції. Ця гармонійна інтеграція створює не лише стильне, але і естетичне середовище, враховуючи історичний контекст та цінності.

В цілому, дизайн-концепція спрямована на створення простору, який не лише задовольняє функціональні потреби, але й сприяє навчанню, творчості та розвитку студентів.

Узагальнюючи, концепція відображає глибоке розуміння потреб університетської громади та впевненість у створенні просторів, які стимулюватимуть навчання, творчість та дослідницьку діяльність.

РОЗДІЛ 5. РОЗРОБКА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ІНТЕР'ЄРУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ.

5.1. Концепція формування обладнання

Підбір та розробка меблів та обладнання для закладу вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування є важливим етапом, оскільки вони визначають не лише зовнішній вигляд приміщень, але й значущим чином впливають на зручність, функціональність та творчий процес студентів. Нижче вказано ключові аспекти важливості цього підходу:

1. Створення творчого середовища: Меблі та обладнання повинні сприяти створенню атмосфери, яка підтримує творчий підхід до навчання. Вони мають впливати на інспірацію та мотивацію студентів, сприяючи розвитку їх творчих здібностей.
2. Ергономіка та зручність: Меблі повинні бути ергономічними та забезпечувати зручність під час виконання творчих завдань. Вони мають допомагати студентам вільно виявляти свою творчість та сприяти комфортному робочому процесу.
3. Відповідність потребам: З метою підготовки студентів до роботи з сучасними технічними засобами та обладнанням, меблі та приміщення повинні враховувати специфіку викладання технічних дисциплін.
4. Діалог та співпраця: Організація простору та меблів повинна сприяти взаємодії, обміну ідеями та співпраці між студентами та викладачами. Подання приміщень може сприяти створенню ком'юніті, де студенти можуть взаємодіяти та навчатися одне від одного.
5. Використання інноваційних технологій: Розробка меблів може включати в себе використання сучасних технологій, таких як "розумні" меблі або обладнання з можливістю інтеграції з іншими технічними засобами для поліпшення навчального процесу.
6. Відображення ідентичності та цінностей: Дизайн меблів може відображати ідентичність та цінності навчального закладу. Від цього

залежить формування внутрішнього образу та взаємодії студентів із середовищем.

Усі ці аспекти допомагають не лише створити естетично приємне оточення, але й покращити якість освіти та сприяти розвитку творчого потенціалу студентів у галузі архітектурно-мистецького навчання.

Технологія виробництва меблів відрізняється організацією технологічного процесу, характером та обсягом продукції, що випускається. Це пов’язано з пошуком таких експлуатаційно-технічних параметрів і конструктивних особливостей виробів, які тією чи іншою мірою потребують застосування у виробничому процесі певних технологічних прийомів, технологічного устаткування, оснащення, інструментів тощо. [23]

Меблі можна розділити залежно від методів обробки та використаних матеріалів, тобто згідно з технологічними умовами виробництва. Розробка меблів з дерева для закладів вищої освіти є важливим етапом в створенні комфортного та функціонального навчального середовища. При створенні меблів для цих закладів слід враховувати не лише естетичні аспекти, але й практичні вимоги та потреби студентів та викладачів. Меблі з деревини та дерев'яних матеріалів можна класифікувати наступним чином (рис.32):

- Столярні - виготовлені шляхом механічної обробки заготовок на деревообробних верстатах, різанням, з наступним з'єднанням їх у складальні одиниці;
- Гнуті та гнутоклеєні - основні деталі створені методом згинання з одночасним склеюванням;
- Плоскоклеєні - основні деталі отримані методом плоского пресування з одночасним склеюванням кількох шарів шпону;
- Пресовані - виготовлені зі здрібненої деревини, деревного волокна, паперу або картону;
- Плетені.

Зокрема, розробка столярних меблів може включати в себе виготовлення зручних та ергономічних столів та стільців, що сприяють правильному положенню тіла під час навчального процесу.

Гнуті та гнутоклеєні деталі можуть бути використані для створення оригінальних форм столів та інших меблів, надаючи їм сучасний та стильний вигляд.

Плоскоклеєні меблі можуть включати шари шпону, що додає їм естетичний характер та дозволяє вибрати різні текстури та кольори.

Пресовані меблі можуть бути виготовлені зі здрібненої деревини або деревного волокна, що робить їх легкими та маневреними, ідеальними для зон відпочинку чи спільних просторів.

Плетені меблі можуть створювати атмосферу затишку та неповторності.

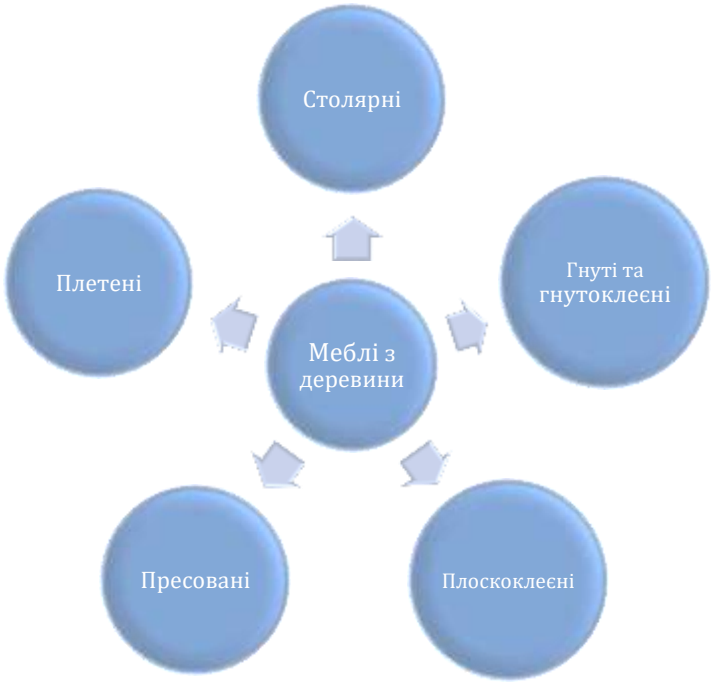

Рис. 31. Класифікація меблів з деревини та дерев'яних матеріалів.

Створення продуктів, які поєднують у собі утилітарні та естетичні характеристики, є складним завданням, що вимагає як глибокого розуміння технічних аспектів, так і творчого підходу до дизайну. Цей процес визначає основні характеристики майбутнього виробу, а саме його функціональність, комфортність використання та естетичну привабливість. [23]

Тому було проведено детальний аналіз та вивчення існуючих елементів меблів, призначених для закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, а також, розроблено концептуальний колаж (рис.32). Під час цього дослідження були виділені основні вектори та стилі, а також враховані вподобання та потреби цільової аудиторії. Ця інформація послужила основою для подальшого розвитку та розробки нових меблів, спрямованих на оптимальне задоволення потреб студентів та фахівців у галузі архітектури та мистецтва.

Рис. 32. Концептуальний колаж меблів виготовлених з дерева.

5.2. Функціональне, конструктивне, об'ємно-просторове та ергономічне рішення

Розроблено стіл, спеціально призначений для аудиторії скульптури, який представляє собою витончений зразок функціональності та ергономіки, де кожна деталь виражена з максимальною увагою (рис.33).

Однією з ключових особливостей цього столу є стільниця з пелюстковим мотивом, яка виглядає як квітка. Цей оригінальний і сучасний дизайн вражає своєю витонченістю та був майстерно виточений з цілісного шматка деревини. Крім естетичного вигляду, такий дизайн вносить унікальність та вишуканість у концепцію інтер'єру аудиторії.

Стіл має стильний і простий дизайн, який ідеально вписується в сучасні та класичні простори. Вигнуті краї в стилі ретро, поєднані з круглим мотивом та масивними ніжками, створюють неповторний елемент інтер'єру, що привертає увагу своєю унікальністю.

Стіл забезпечує високий рівень функціональності та ергономіки, що особливо важливо для студентів, які працюють у сфері скульптури. На ергономічному плані можна вивчити розміри та організацію використання на схемі. столу у відповідності до росту середньостатистичної людини (рис.34).

Функціональні можливості цього столу вражають своєю гнучкістю та зручністю використання. Однією з ключових особливостей є унікальна стільниця з пелюстковим мотивом. Ця "пелюстка" слугує ідеальним інструментом для мінімізації зонування робочої поверхні, що дає студентам велику свободу та гнучкість у розташуванні робочого простору для скульптури.

Студенти можуть використовувати власну "пелюстку" для роботи зі скульптурою, фіксуючи дощечку чи інші матеріали для створення своїх творінь. Це дозволяє їм легко налаштовувати простір під свої потреби та створювати комфортне робоче середовище.

Крім того, стіл оснащений вбудованою полицею, яка допомагає зберігати інструменти, матеріали та інші необхідні речі поруч із робочим місцем. Ця

функціональність сприяє підвищенню продуктивності та зручності в процесі скульптурної діяльності студентів.

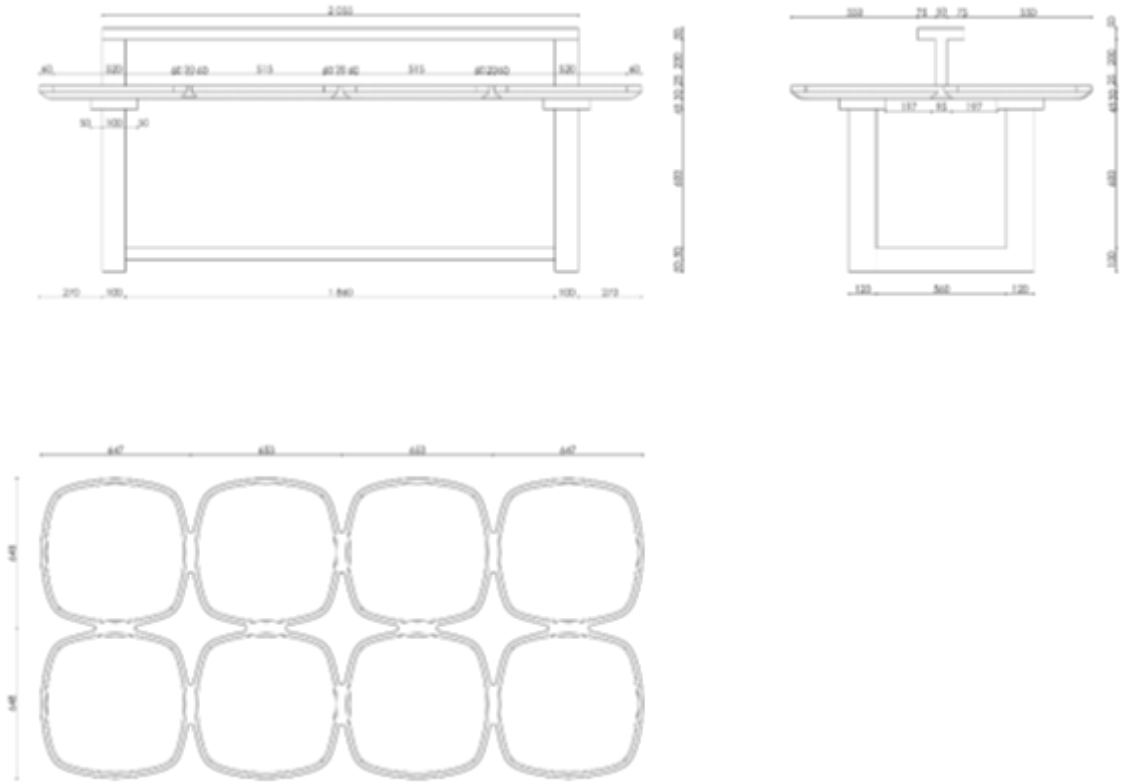

Рис. 33. Проєкції розробленого столу.

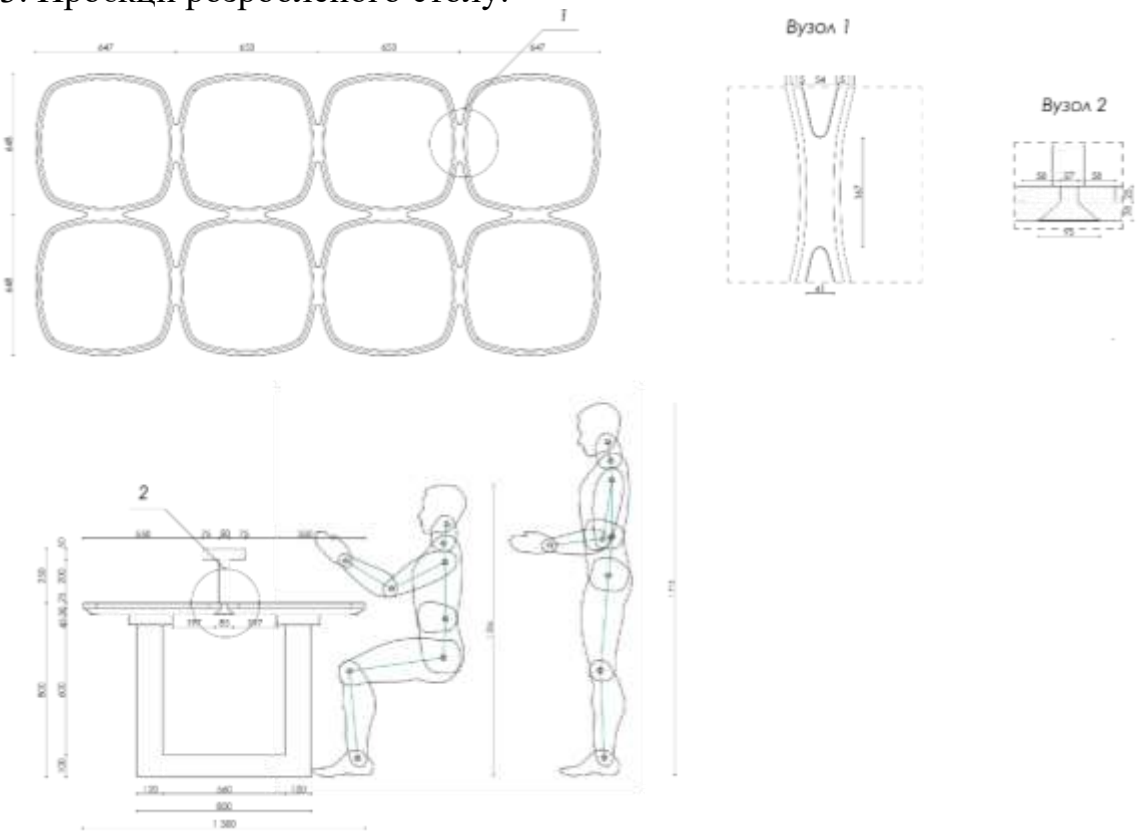

Рис. 34. Вузли та ергономічна схема розробленого столу.

5.3. Колористичне та матеріальне рішення

Ніжки столу виготовлені із масиву дерева, що додає продукту стійкості та природної естетики. Стільниця столу вдало поєднує в собі витончений дизайн і високу якість матеріалу, вона виготовлена з майстерно відфрезерованої деревини. Колір столу відповідає теплому відтінку світлого дерева, надаючи йому натуральну та затишну атмосферу.

Комбінування різних видів меблів з дерева дозволяє створювати гармонійний та стильний дизайн, враховуючи специфіку вищого освітнього середовища та підтримуючи творчий та продуктивний процес навчання.

Деревина є ідеальним матеріалом для меблів для аудиторії скульптури, оскільки вона поєднує в собі естетичні, функціональні та екологічні характеристики.

1. Естетика: Дерево надає меблям природний та теплий вигляд. Глибокі відтінки та текстури деревини можуть створювати атмосферу, сприяючи творчому натхненню в аудиторії скульптури.

2. Екологічна стійкість: Використання дерева підкреслює екологічну свідомість, оскільки воно є відновлюваним ресурсом. Це важливо для освітніх закладів, які прагнуть впроваджувати сталі та екологічно відповідальні підходи.

3. Тепло та комфорт: Меблі з дерева створюють теплу та затишну атмосферу, що може позитивно впливати на творчий процес студентів.

4. Міцність та довговічність: Дерево - міцний матеріал, що гарантує довгий термін служби меблів, що особливо важливо в умовах інтенсивної експлуатації в аудиторіях мистецьких напрямків.

5. Можливості обробки: Дерево дозволяє втілювати різноманітні дизайнерські концепції та форми, надаючи можливість створювати унікальні та функціональні меблі для роботи зі скульптурою.

ВИСНОВОК ДО П’ЯТОГО РОЗДІЛУ

У світлі обґрунтованого підходу до проєктування меблів для вищих навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування, важливо визначити, що меблі в цьому контексті є не лише предметами утилітарного призначення, але й важливими елементами створення навчального середовища, яке стимулює креативність та індивідуальний підхід до творчого процесу.

Класифікація меблів за матеріалами та технологіями виготовлення дозволяє уникати стандартизації та підкреслює унікальність кожного виробу. Наприклад, робочий стіл із натуральної деревини та високоякісної обробки є ілюстрацією того, як використання природних матеріалів може сприяти створенню продукту, який поєднує в собі якість та естетичний вигляд.

Проєктування меблів для аудиторій скульптури вищих навчальних закладів вимагає розуміння не лише функціональних потреб, але й творчих аспектів. Наприклад, стіл із пелюстковим дизайном, окрім високої функціональності, надає студентам можливість виразити свою творчість та організувати робочий простір за власним бажанням.

Отже, проєктування та розробка меблів для архітектурно-мистецьких закладів є складним завданням, що вимагає поєднання функціональності, ергономіки та естетики. Меблі стають не лише засобом зручності, але й інструментом, який сприяє розвитку творчих здібностей та індивідуального підходу до навчання в університетському середовищі.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження щодо формування інтер'єрів у навчальних приміщеннях закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, на прикладі Київського національного університету будівництва і архітектури, ми вивчили наукові праці, статті, літературні джерела, книги та підручники, що стосуються цієї теми. В ході аналізу були визначені стандарти та вимоги до організації громадських просторів в установах вищої освіти, спеціалізованих у галузі архітектури та мистецтва.

На початку дослідження у ПЕРШОМУ розділі проведено аналіз освітнього простору вищих мистецьких закладів України та виявлено, що його організація вимагає комплексного підходу. Державні будівельні норми встановлюють основні вимоги до приміщень та структури навчальних закладів, забезпечуючи стандарти безпеки та комфорту, історія мистецької освіти підкреслює її становлення та важливість кваліфікації педагогічного персоналу. Дослідження сучасних мистецьких освітніх закладів наголошує на ролі мистецтва у розвитку творчих здібностей та особистісного зростання. Зокрема, вивчаються аспекти планування, естетичного виховання та впливу кольору на успішність у навчанні. Отриманий досвід свідчить про необхідність інтеграції різних аспектів для забезпечення оптимальних умов навчання та творчості студентів. Зокрема, врахування естетичних, історичних та педагогічних аспектів в організації освітнього середовища виявилося ключовим для досягнення максимального ефекту в розвитку мистецької освіти.

У ДРУГОМУ розділі проведено аналіз існуючих закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, що виявив проблеми, такі як обмежена площа, відсутність функціонального зонування та застарілі умови. Естетика та художнє оформлення виявилися важливими для підтримки комфорту та ефективності навчання. Виявлено, що зарубіжний та вітчизняний досвід дизайну інтер'єру вищих навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування подібні за важливістю створення сучасного та комфортного освітнього середовища. Однак, у закордонних установах акцент на використанні сучасних

технологій та матеріалів більш поширений, що сприяє створенню не лише функціональних, але й естетично привабливих інтер'єрів. Зокрема, використання різних стилів робить їх творчими та динамічними.

У ТРЕТЬОМУ розділі розглянуто законодавчі та нормативні аспекти проєктування вищих навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування. Визначено базові вимоги, що формують безпечне та комфортне середовище для навчання відповідно до ДБН В 2.2-3:2018. Виявлені ключові фактори для успішного проєктування, такі як чіткість функціонального процесу та створення комфорту для студентів і персоналу. Використання кольору визначено як складний інструмент для створення атмосфери та сприяння навчанню. Підкреслено значення гнучкості простору та естетики при використанні сучасних меблів та матеріалів. Прийнято рекомендації щодо художнього оформлення навчальних приміщень університетів, включаючи створення сприятливого кольорового, освітленого середовища. Зазначено важливість використання відтінків помаранчевого, жовтогарячого, жовтого, блакитного та білого для досягнення позитивного враження від навчального простору.

ЧЕТВЕРТИЙ розділ включає детальний аналіз архітектурного контексту та проєктних вхідних даних для Архітектурного корпусу КНУБ. Технічне завдання чітко визначає завдання дизайн-проєкту, а саме для аудиторій скульптури та рисунку й живопису з обов'язковою атмосферою в спокійних та теплих кольорах. Сформовано функціонально-планувальні рішення та кількість зон для університету архітектурно-мистецького спрямування. Розроблені схеми розташування меблів, що відповідають нормам та стандартам, з дотриманням ергономічних принципів для створення комфортного навчального середовища. Просторове наповнення аудиторій та деталі меблів описано, включаючи вибір оздоблення та аналіз використаних матеріалів. Розроблена дизайн-концепція, яка враховує ергономічність та сучасні стандарти для навчальних приміщень, а також використовує кольори, форми та елементи дизайну для сприяння мотивації та розвитку студентів. Гармонійне поєднання історичних елементів та сучасного

дизайну створює унікальне та естетичне середовище, сприяючи інноваціям та традиціям.

ПЯТИЙ розділ аргументує підхід до проєктування меблів для вищих навчальних закладів архітектурно-мистецького спрямування. Розглянуто класифікацію за матеріалами та технологіями виготовлення, підкреслюючи унікальність кожного виробу, наприклад, робочий стіл із натуральної деревини. Розглянуто проєктування меблів для аудиторій скульптури вищих навчальних закладів, сформовано концептуальний колаж та виділено функціональні та творчі аспекти. Розроблено стіл із пелюстковим дизайном, для аудиторії скульптури, який не лише функціональний, а й надає можливість студентам виражати творчість та організовувати простір за власним бажанням.

Отже, в результаті проведеного дослідження було визначено особливості проєктування закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування:

1. Унікальний дизайн та матеріали: Перевага натуральним матеріалам та унікальному дизайну меблів для створення естетично привабливого та творчого середовища.
2. Функціональність та ергономіка: Забезпечення комфортних та ергономічних рішень для студентів та викладачів, враховуючи специфіку архітектурно-мистецької діяльності.
3. Творчі аспекти у проєктуванні: Розгляд студентських просторів як можливості вираження творчості, наприклад, застосування меблів з нестандартними формами чи дизайном.
4. Інноваційні технології: Використання сучасних технологій та матеріалів для створення прогресивних, функціональних та естетичних навчальних просторів.
5. Кольорове та світлове оформлення: Застосування кольорових рішень та освітлення для створення затишного та мотивуючого середовища, сприяючи навчанню та творчому розвитку.

6. Інтеграція історичного контексту: Збалансоване поєднання сучасного дизайну та історичних елементів для створення унікального образу інтер'єру, який враховує традиції та цінності.
7. Адаптивні та мобільні рішення: Застосування меблів та просторових рішень, що піддаються адаптації, щоб забезпечити гнучкість та відповідати змінним потребам навчального процесу.

Ці особливості допомагають створити стимулююче та вдумливе оточення для навчання, що підтримує розвиток творчого потенціалу студентів і викладачів у сфері архітектури та мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Апишева А.Ш. Дизайн и эргономика. – К.: НТУУ КПИ, 2006. – 280с.
2. Браем Х.. Психология цвета, Пер. с нем. М.Д. Крапивкина. – М.: АСТ: Астрель, 2009. – 158 с.
3. Гнатюк Л.Р, Шаповал К.В. Вплив кольору в інтер'єрі освітніх закладів на психоемоційний стан учнів. Архітектура та екологія: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 9 – 11 листопада 2021 року). – К.: НАУ, 2021. – 236с.
4. Даниленко В. Я. Основи дизайну. – К.: Ін–т змісту і методів навчання, 1996. – 92 с.
5. ДБН В.2.2-3:2018. Будинки і споруди. Заклади освіти [на заміну ДБН В.2.2-3.97 Вид. офіц. Київ: Міністерство розвитку громад та територій України 2018, (Інформація та документація)
6. ДБН В. 12-11-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Економія енергії.
7. Драгунський В. Колірний особистісний тест: Практичний посібник. — Мн.: Харвест, 1999. — с. 448. 51
8. ДСТУ 3899-99. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення. – К.: Держстандарт, 2002. – 33 с.
9. Дрьомова Л.В. Конспект лекцій з курсу «Теоретичні та методичні основи архітектурного проектування. Типологія будівель та споруд» (для студентів 4 курсу денної форми навчання за напрямом 6.060102 «Архітектура» спеціальності «Містобудування» / Л. В. Дрьомова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 70 с.
10. В. В. Карпова. Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі : колективна монографія. Рига, Латвія : «Baltija Publishing», 2021. — с. 604.
11. Історія педагогіки та освіти. Від зародження виховання в первісному суспільстві до кінця XX століття. Навчальний посібник / За редакцією А.І. Піскунова. М.: Видавництво: ТЦ Сфера, 2004. 512 с.
12. Каранфілова О. В. Дизайн архітектурного середовища як спосіб моделювання соціокультурного простору / Олена Володимирівна

Каранфілова, Анна Дмитріївна Стоянова // Перспективи. Соціально-політичний журнал. – 2020. – № 4. – С. 38-43

13. Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука та ЛНАМ – порівняння. Електоронний ресурс. Режим доступу. – http://surl.li/ocdcp
14. Кіщенко А. О. Архітектура вищого учбового закладу як інтегрального простору / А. О. Кіщенко, О. Я. Костенко // Архітектурний вісник КНУБА. - 2013. - Вип. 1. - С. 323-329. Електоронний ресурс. Режим доступу: (http://nbuv.gov.ua/UJRN/avk_2013_1_47)
15. Колісник-Гуменюк Ю.І Особливості вищої художньої та педагогічної освіти у США, Федеративній Республіці Німеччині, Польщі та Японії : наук.-метод. розробка. Львів. : ЛННЦПО, 2022. – 34 с.
16. Крейзер І. І. Історія архітектури, містобудування, мистецтва та дизайну Стародавнього світу : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування / І. І. Крейзер ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова , 2023. – 97 с.
17. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. Навч. посібник. – К. : Либідь, 2002. – 590 с.
18. Макуха О. В. Композиційний аналіз планувальної та функціональної структури земських шкіл / О. В. Макуха / Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і молодих учених «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» / За ред. В. В. Ніколаєнка. – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – С. 116 - 122.
19. Подорожня І.В. Креативне середовище як необхідна умова творчої самореалізації студентів / І.В. Подорожня // Освіта та наука в умовах глобальних викликів: IV міжнародн. наук.-практ. конф., 10-12 черв. 2011 р. : тези доп. – Судак, 2011. – С. 224

20. СанПіН 5.5.2.008-01 Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організацій навчально-виховного процесу.
21. СанПіН 2605-82 – Санітарні норми і правила забезпечення ізоляції житлових та громадських будинків і територій житлової забудови.
22. Основи архітектури і будівельних конструкцій. Електоронний ресурс. Режим доступу. – https://stud.com.ua/26967/tovaroznavstvo/osnovi_arhitekturi_i_budivelnih_konstruktsiy
23. Олійник О. П. Конструювання меблів та обладнання інтер'єру : підруч./О. П. Олійник, Л. Р. Гнатюк, В. Г. Чернявський. — К. : НАУ, 2014. —348 с.
24. Скляренко Н.В. Дослідження сучасних лабораторій проектування у вищих навчальних закладах України / Н.В. Скляренко, Т.Б. Боярчук Т.Б. // Вісник ХДАДМ. – 2010. – № 5. – С. 96-101.
25. Слєпцов О. С. Архітектурно-будівельна концепція розвитку Київського національного університету будівництва і архітектури. Архітектурний вісник КНУБА. 2017. Вип. 13. С. 321–378.
26. Слєпцов О.С., Горбик О.О., Ладан Т.М., Кумейко М.К. Історія, сьогодення та перспективи кафедри основ архітектури і архітектурного проектування / О.С. Слєпцов, О.О. Горбик, Т.М. Ладан, М.К. Кумейко // Архітектурний вісник КНУБА: Науково-виробничий збірник / Відпов. ред. Куліков П.М.– К.: КНУБА, 2015.– Вип.5.– 370 с., С.3-25.
27. СНіП РК 2.04–05–2002 – Природне і штучне освітлення.
28. СНіП2.08.02-89 – Громадські будинки та споруди.
29. Шейко В. М. Історія художньої культури : [підруч. для студ. вищих учбов. закл.] / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко. – Харків : ХДАК, 1999. – 210 с. – (В 5-ти кн., кн. І : Первісність. Стародавній світ).
30. ARCHDAILY. Escola de Música Yotoco / Espacio Colectivo Arquitectos, 2015. Tradução por Julia Brant. Disponível em. Електоронний ресурс. Режим

доступу. – (https://www.archdaily.com.br/br/763429/escola-de-musica-yotoco-espaciocolectivo-arquitectos.)

31. ARCHDAILY. Information on the Faculty of Agriculture, Faculty of Engineering, Institute of Agriculture, and Institute of Engineering. Електоронний ресурс. Режим доступу. – (https://web.tuat.ac.jp/~intl/download/2016-17_TUAT_guidebook_en.)
32. Ecological Urbanism: Sustainable Cities of the Future Harvard Graduate School of Design. Cambridge, Massachussetts April 3-5, 2009
33. Furttenbach J. Architectura universalis. Ulm : Johann Sebastian Medern, 1635. p. 160.
34. Kramer S. Colleges&Universities. EducationalSpaces. - BraunPublishing, 2010.– 272 p.
35. Main Building of the ETH Swiss Federal Institute of Technology Zurich. Електоронний ресурс. Режим доступу. – https://www.zuerich.com/en/visit/attractions/main-building-of-the-eth-zurich
36. The Guinness Book Of Records, Published 1998, ISBN 0-553-57895-2, P. 242.
37. Triggs, Teal, 2016, Book Section, From Mapping to Data Visualisation: Re-evaluating Design Education at the Royal College of Art In: Souto, Virgina, Spinillo, Carla, Portugal, Cristina and Fadal, Luciane, (eds.) Selected Readings of the 7th Information Design International Conference. SBDI: The Brazilian Society of Information Design, Brasilia, pp. 109-127.

ДОДАТКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ
NATIONAL UNION OF UKRAINIAN ARCHITECTS
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ АРХІТЕКТУРИ
UKRAINIAN ACADEMY OF ARCHITECTURE
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF CONSTRUCTION AND ARCHITECTURE

СЕРТИФІКАТ

CERTIFICATE

Цей сертифікат виданий про те, що

We certify that

Гетманчук
Вікторія Олександрівна

учасник (-ця) XV Всеукраїнської наукової конференції

took part in the XV All-Ukrainian scientific conference

СУЧАСНА АРХІТЕКТУРНА ОСВІТА XV. ВІДБУДОВА ТА РОЗВИТОК В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

MODERN ARCHITECTURAL EDUCATION XIV. REBUILDING AND DEVELOPMENT IN EUROPEAN CONTEXT

Київ, 23 листопада 2023
Kyiv, 23 November 2023

Ковальчук Олександр Юрійович
проректор КНУБА з наукової роботи та інноваційного розвитку
Kovalchuk Oleksandr Yuriiovuch
Vice-Rector KNUCA for Scientific Research and Innovative Development

Міжнародний електронний науково-практичний журнал "WayScience"

Дата проведення: 16-17 листопада 2023 року

Тривалість - 6 год. (0,2 кр. ECTS)

СЕРТИФІКАТ
учасника конференції

І Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«PROGRESSIVE OPPORTUNITIES AND SOLUTIONS OF ADVANCED SOCIETY»

учасник

Гетманчук Вікторія Олександрівна

Тема: «ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ТА ОБЛАДНАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ»

Редакція журналу

м. Дніпро (Україна) – 2023 р.

Гетманчук Вікторія Олександрівна,
магістрантка Київського національного університету будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ТА ОБЛАДНАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

Актуальність теми: Дизайн інтер'єру навчального закладу є важливим фактором, що впливає на навчальний процес і творчий розвиток студентів. Він може сприяти створенню атмосфери натхнення та творчості, що є необхідним для успішного навчання в цих закладах. В Україні існує ряд проблем у дизайні інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування, які потребують вирішення. Ці проблеми можуть негативно вплинути на навчальний процес і творчий розвиток студентів.

Актуальність теми також підтверджується наведеними факторами:

- Сучасний світ характеризується стрімким розвитком технологій, що супроводжуються змінами в освітньому процесі. Ці зміни вимагають створення нових підходів до дизайну інтер'єрів закладів вищої освіти, які будуть відповідати потребам сучасного навчання.

- Зростаюча конкуренція між закладами вищої освіти вимагає створення особливої навчальної атмосфери, що сприяє натхненню та творчості. Це також сприяє підвищенню якості освіти та розвитку студентів.

Мета: Висвітлити особливості формування дизайну інтер'єрів та обладнання закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування та застосування результатів дослідження у проєктуванні навчального закладу.

Основні положення: Інтер'єри навчальних закладів істотно впливають на навчальний процес і творчий розвиток студентів. Вони повинні бути функціональними, естетичними та сприяти створенню атмосфери натхнення. В Україні існує широкий спектр досвіду в галузі дизайну інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. Цей досвід включає різні стилістичні напрямки, підходи до функціонального зонування та використання сучасних технологій [2].

Аналіз вітчизняного досвіду дозволяє виявити ряд недоліків дизайну інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування. До них належать обмежена площа, непродумана інфраструктура, відсутність функціонального зонування, закритість структури, відсутність художньо-естетичного оформлення, неякісне штучне освітлення, використання стандартного обладнання та меблів, недостатня технічна оснащеність та відсутність наочно-методичного забезпечення [1].

У світовій практиці дизайну інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування переважно реалізовані сучасні підходи до дизайну, які відповідають потребам сучасного навчання: розробка продуманої інфраструктури, запровадження чіткого функціонального зонування, використання високоякісного обладнання та меблів, забезпечення належного технічного оснащення. Аналіз світового досвіду показує, що сучасні підходи до дизайну інтер'єрів застосовуються в США, Європі та Азії [3].

На основі аналізу вітчизняного досвіду та міжнародних тенденцій сформульований ряд пропозицій щодо заходів вдосконалення дизайну інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування:

- Збільшення площі навчальних приміщень можна досягти шляхом реконструкції або розширення будівель.
- Розробка продуманої інфраструктури може включати створення зон для відпочинку, таких як кафетерії, кімнати для відпочинку та релаксації, і зон для творчості, наприклад, майстерні і студії.
- Запровадження чіткого функціонального зонування можна досягти шляхом використання спеціальних позначень і маркування для різних зон.
- Відкриття навчальних приміщень для зовнішнього простору можна досягти шляхом створення панорамних вікон або дверей, які ведуть назовні.
- Використання сучасних технологій може включати впровадження інтерактивних дошок, віртуальних лабораторій і 3D-принтерів.
- Застосування різноманітних стилістичних напрямків може включати використання різних матеріалів, кольорів і текстур.
- Використання високоякісного обладнання та меблів може включати впровадження ергономічних меблів і обладнання, які відповідають потребам студентів.
- Забезпечення належного технічного оснащення може включати впровадження високошвидкісного Інтернету і інших сучасних технологій.
- Розробка наочно-методичного забезпечення може включати впровадження інтерактивних експонатів і виставок.

Основні висновки. Дизайн інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування є важливим фактором, що впливає на навчальний процес і творчий розвиток студентів. Він може створити середовище, яке підтримує навчальний процес та розвиток творчості студентів, що є необхідним для успішного навчання в цих закладах.

Дизайн інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування в Україні не завжди відповідає сучасним вимогам. Це може негативно вплинути на ефективність навчання та творчість студентів.

Для створення комфортних і сприятливих умов для навчання і розвитку студентів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування необхідно впроваджувати сучасні підходи до дизайну інтер'єрів, такі як збільшення площі навчальних приміщень, розробка інфраструктури, функціональне зонування, використання сучасних технологій тощо.

Створення та впровадження сучасних концепцій дизайну інтер'єрів у вищих навчальних закладах архітектурно-мистецького спрямування може значно підвищити рівень освіти та сприяти розвитку творчих здібностей студентів. Реалізація розроблених раніше ініціатив дозволить створити сучасні та комфортні інтер'єри архітектурно-мистецьких вишів, що сприятимуть ефективному навчанню та мистецькому зростанню студентської спільноти.

Ці висновки є основою для подальших досліджень у цій галузі.

Література

1. Андрієнко О. В., Коваленко О. В. Дизайн інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Національного університету «Львівська політехніка». Будівництво, архітектура та інженерія.* 2022. № 247. С. 106–112.

2. Коваленко О. В. Дизайн інтер'єрів закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування: основні тенденції та напрями розвитку. *Науковий вісник Національного університету «Львівська політехніка». Будівництво, архітектура та інженерія.* 2021. № 245. С. 129–135.

3. Tina Mitchell. Designing for Creative Learning: Using Design Thinking to Transform Education. Tina Mitchell. London : Routledge, 2020. 220 p

Other professional sciences
(Interior design)

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ТА ОБЛАДНАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АРХІТЕКТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

Науковий керівник: **Полубок Андрій Павлович**
к.тех.н., доц. кафедри дизайну
Київського національного університету будівництва та архітектури
Гетманчук Вікторія Олександрівна
магістрант
Київського національного університету будівництва і архітектури

Актуальність теми: У сучасних умовах українські заклади вищої освіти архітектурно-мистецького профілю стикаються з проблемою невідповідності навчальних приміщень потребам сучасного освітнього процесу. Існуючі стандарти та правила проектування, хоча визначають чіткі вимоги до приміщень, часто не враховують потреб творчих дисциплін та не відповідають сучасним уявленням про роль психологічного та педагогічного аспекту в освітньому процесі.

Мета: Визначити особливості формування інтер'єру навчальних аудиторій творчого напряму навчальних закладів вищої освіти (ЗВО) архітектурно-мистецького профілю. Це досягається через аналіз ідентифікації недоліків існуючих навчальних приміщень українських ЗВО та вивчення сучасних тенденцій у формуванні інтер'єрів подібних закладів за кордоном.

Основні положення: Протягом останніх років глобальний освітній процес претерпів суттєві зміни, що є результатом стрімкого розвитку технологічного прогресу та збільшення важливості технологічних інновацій. Також відзначається проведенням наукових досліджень у галузі психології сприйняття простору, переосмисленням традиційної методики навчального процесу та зміною уподобань і смаків студентів [1]. Ураховуючи той факт, що університетська освіта виступає ключовим елементом в гарантуванні держави кваліфікованими спеціалістами у різних галузях, необхідно забезпечити її адаптацію до цих змін та сприяти трансформаційним трансформаціям [2]. Ці перетворення вражають і галузь архітектурно-мистецької вищої освіти в Україні, що багато в чому впливає на неї за досвідом закордонних аналогів. У зв'язку з стрімким розвитком потреби в кваліфікованих фахівцях у галузі архітектури та дизайну набули особливого значення. Покращення умов навчальних приміщень стоїть як важливий аспект цього процесу [3].

Нажаль, багато з таких приміщень характеризується несистематичністю у функціонально-планувальних рішеннях, відсутністю художньо-естетичної виразності та неспроможністю стимулювати навчальний процес та розвивати творчі здібності студентів. Більшість обладнання вважається застарілим і не відповідає загальним нормам [4]. Для оцінки сучасного стану об'єктів вищої освіти проведено натурне обстеження кількох провідних архітектурно-мистецьких ЗВО у Києві, таких як НАОМА, КНУТД, КНУКіМ, КНУБА, КДІДПМіД ім. М. Бойчука та МІХМД ім. С. Далі.

Особливу увагу слід приділити дизайну зон, де виставляються найкращі роботи студентів. За звичай, ці зони не мають чіткого оформлення, не інтегровані в інтер'єр та розташовані хаотично на вільних стінах навчальних приміщень і коридорів.

Характеристика інтер'єрів вищих навчальних закладів виявила ряд недоліків, що впливають на навчальний процес:

- Недостатня площа приміщень, обмежуючи комфорт та можливості навчання.
- Непродумана інфраструктура, ускладнюючи користування приміщеннями.
- Відсутність функціонального зонування, ускладнюючи різноманітні активності.
- Замкнена структура приміщень, впливаючи на атмосферу та комфорт.

- Брак художньо-естетичного оформлення, впливаючи на враження від середовища.
- Неякісне штучне освітлення, створюючи незручності та впливаючи на зорову активність.
- Стандартне обладнання та меблі, не відповідаючи сучасним вимогам.
- Відсутність належного технічного забезпечення для інноваційних та технологічних занять.

Аналіз сучасних корпусів спеціалізованих ЗВО вказує на ключові тенденції у створенні інноваційного навчального середовища. Проектування архітектурних та дизайнерських рішень для таких закладів, як Школа архітектури ім. С. Абедьяна (Бонд, Австралія), Манчестерська Школа Мистецтв (Манчестер, Великобританія), Гонконгський Інститут Дизайну (Гонконг, Китай), та інші, відзначається унікальністю кожного проекту. Ці новаторські навчальні заклади впроваджують передові підходи до формування навчального середовища, враховуючи аспекти психології сприйняття простору, використання новітніх технологій, підтримку соціально-педагогічної взаємодії, демократизацію та гуманізацію навчального процесу [1].

Аналіз закордонного досвіду проектування сучасних вищих навчальних закладів дозволив розробити рекомендації з покращення умов навчального середовища профільних ВНЗ України. На основі цього аналізу було виявлено такі загальні риси їх інтер'єрного простору:

- Великі площі засклення та якісне природне освітлення сприяють створенню комфортного середовища, а також економії енергії. Ці фактори забезпечують комфортне навчання та творчу діяльність. Реалізована концепція відкритого простору сприяє відчуттю простору та співпраці та взаємодії між студентами.
- Якісне штучне загальне та місцеве освітлення забезпечує оптимальні умови для навчання та роботи, а також знижує втому очей.
- Зручні, сучасні дизайнерські меблі сприяють не лише ергономіці, але й естетичному вигляду інтер'єру.
- Продумана інфраструктура та функціонально-зонувальні рішення оптимізують використання приміщень та покращують їх функціональність. Облаштовані зони самостійної підготовки дозволяють студентам самостійно готуватися до занять.
- Якісно оформлені експозиційно-виставкові зони сприяють розвитку творчості та естетичного смаку студентів. Унікальні архітектурно-інтер'єрні рішення сприяють створенню неповторної атмосфери та підвищенню привабливості навчального закладу для студентів.

Основні висновки. Результати дослідження показали, що у багатьох навчальних закладах вищої освіти України звичайні навчальні приміщення є стандартними та однофункціональними. Це може негативно впливати на ефективність навчання та творчого розвитку студентів.

Проведений аналіз дозволив виявити ключові аспекти, які слід враховувати при формуванні інтер'єрного простору навчальних аудиторій. Серед цих аспектів особливо важливими є гнучкість, трансформованість та багатосценарність навчального простору. Також слід враховувати залежність інтер'єру учбового приміщення від особливостей викладання специфікованих дисциплін та психологічних особливостей учасників навчального процесу, а також його відповідність сучасним тенденціям у світовому освітньому процесі та технічному забезпеченню. З метою подальших досліджень планується розробка концепції експериментальної моделі "універсальної творчої аудиторії" та висунення рекомендацій щодо її адаптації до наявних приміщень.

Список літератури:

1. Kramer S. Colleges&Universities. EducationalSpaces. - BraunPublishing, 2010.– 272 p.

2. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: теорія і методика: автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 – «Теорія та методика професійної освіти» / О.П. Мещанінов. – Київ, 2005. – 41с.

3. Оружа Л. Підготовка майбутніх фахівців з дизайну у вищому навчальному закладі : монографія / Л. Оружа; Мист. ін-т худож. моделювання та дизайну ім. С. Далі. – К., 2011. – 187 с.

4. Скляренко Н.В. Дослідження сучасних лабораторій проектування у вищих навчальних закладах України / Н.В. Скляренко, Т.Б. Боярчук Т.Б. // Вісник ХДАДМ. – 2010. – № 5. – С. 96-101.

Wed Dec 13 08:24:38 EET 2023, Плахтєєв Богдан Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 1.0%

Словари проверки: ru_UA, en_RU, ua_UA. **Ошибок в документах: 6%**

ID: 122849 Название: Особливості формування інтер'єра навчальних приміщень закладів вищої освіти архітектурно-мистецького спрямування Добавлено в БД: 2023-12-13 Авторы: Гетьманчук Руководители: Полубок Консультанты: Оппоненты:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Текстовки	Символы	Текстовки
	128012	981	3150 (2%)	44 (4%)

Источники плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Текстовки